Základná škola, Biskupická 21, 821 06 Bratislava

ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM

Poznaním v ústrety 21. storočiu

Identifikačné údaje

Vzdelávací program:	**Poznaním v ústrety 21. storočiu**
Stupeň vzdelania:	ISCED 1, ISCED 2
Dĺžka štúdia:	ISCED 1 – 5 rokov
	ISCED 2 – 4 roky
Vyučovací jazyk:	slovenský
Študijná forma:	denná
Druh školy:	štátna

Predkladateľ

Názov školy:	Základná škola, Biskupická 21
Sídlo školy:	Biskupická 21, 821 06 Bratislava
Riaditeľ školy:	Mgr. Ľubica Laczková
Zástupca riaditeľa:	Mgr. Tatiana Uhrecká
IČO:	31748201

Kontakty pre komunikáciu so školou:

Titul, meno, priezvisko	Funkcia	Telefón	E-mail
Mgr. Ľubica Laczková	riaditeľka	02/45 644 714 0903 246 267	laczkova@zsbiskupicka.sk
Mgr. Tatiana Uhrecká	zástupkyňa	02/45 644 715	uhrecka@zsbikupicka.sk
Martina Ondrejková	ekonómka	02/45 644 713	ondrejkova@zsbiskupicka.sk

Zriaďovateľ: Mestská časť Bratislava – Podunajské Biskupice

Trojičné námestie 11, 825 61 Bratislava

Kontakt: Ing. Roman Lamoš – starosta mestskej časti

t. č.: 02/40 209 203 e-mail: starosta@mupb.sk

Prerokovaný v rade školy: 1. 9. 2026

Prerokovaný a schválený v pedagogickej rade: 1. 9. 2026

Platnosť: od 1. 9. 2026

Riaditeľka školy: Mgr. Ľubica Laczková

1. VYMEDZENIE CIEĽOV A POSLANIA VÝCHOVY A VZDELÁVANIA

Cieľom výchovy a vzdelávania na našej škole je v súlade so školským zákonom a má umožniť žiakovi:

- ✓ získať komunikačné kompetencie v štátnom jazyku a cudzom jazyku
- ✓ rozvíjať digitálne kompetencie vrátane schopnosti bezpečne, kriticky a tvorivo využívať digitálne technológie a nástroje umelej inteligencie, porozumieť ich princípom, možnostiam a obmedzeniam, hodnotiť ich vplyv na jednotlivca a spoločnosť, pracovať s médiami vrátane sociálnych sietí, kriticky myslieť a odolávať nepravdivým, zavádzajúcim a manipulatívnym obsahom vrátane syntetického obsahu vytvoreného umelou inteligenciou,
- ✓ získať kompetencie najmä v oblasti prírodných vied, humanitných vied, technických vied, matematickej gramotnosti, finančnej gramotnosti, čitateľskej gramotnosti, pohybu a zdravia, kompetencie k celoživotnému učeniu, sociálne kompetencie, umelecké kompetencie, občianske kompetencie a podnikateľské schopnosti,
- ✓ ovládať anglický jazyk a nemecký jazyk a vedieť ich používať
- ✓ naučiť sa správne identifikovať a analyzovať problémy a navrhovať ich riešenia a vedieť ich riešiť,
- ✓ rozvíjať manuálne zručnosti, tvorivé, umelecké psychomotorické schopnosti, aktuálne poznatky a pracovať s nimi na praktických cvičeniach v oblastiach súvisiacich s nadväzujúcim vzdelávaním alebo s aktuálnymi požiadavkami na trhu práce,
- ✓ posilňovať úctu k rodičom a ostatným osobám, ku kultúrnym a národným hodnotám a tradíciám štátu, ktorého je občanom, k štátnemu jazyku, k materinskému jazyku a k svojej vlastnej kultúre,
- ✓ získať a posilňovať úctu k ľudským právam a základným slobodám a zásadám ustanoveným v medzinárodných zmluvách o ľudských právach a základných slobodách, ktorými je Slovenská republika viazaná, ako aj úctu k zákonom a osobitne vzťah k prevencii a zamedzeniu vzniku a šírenia kriminality a inej protispoločenskej činnosti,
- ✓ pripraviť sa na zodpovedný život v slobodnej spoločnosti, v duchu porozumenia a znášanlivosti, rovnosti muža a ženy, priateľstva medzi národmi, národnostnými a etnickými skupinami a náboženskej tolerancie,
- ✓ naučiť sa rozvíjať a kultivovať svoju osobnosť a celoživotne sa vzdelávať, pracovať v skupine a preberať na seba zodpovednosť,
- ✓ naučiť sa kontrolovať a regulovať svoje správanie, starať sa a chrániť svoje zdravie vrátane zdravej výživy a životné prostredie a rešpektovať všeľudské etické hodnoty,
- ✓ získať všetky informácie o právach dieťaťa a spôsobilosť na ich uplatňovanie,
- ✓ rozvíjať emočnú gramotnosť a emočnú odolnosť.
- ✓ získať všetky informácie o právach dieťaťa a spôsobilosť na ich uplatňovanie.

Vychádzajúc zo štátneho vzdelávacieho programu je tiež cieľom našej školy, aby každý žiak školy :

- ✓ *získal rozvinutú všestrannú a funkčnú gramotnosť* v súlade s požiadavkami spoločnosti, vedel ju uplatniť v každodennom osobnom a spoločenskom živote a pri napĺňaní svojich osobných, vzdelávacích, kultúrnych a sociálnych potrieb,
- ✓ *mal vybudovaný základný hodnotovo-kultúrny rámec svojej osobnosti*, ktorý ho orientuje a sprevádza pri plánovaní a dosahovaní individuálnych životných cieľov, ako aj pri participácii na širších spoločenských, kultúrnych a globálnych aktivitách,
- ✓ *získal reálne vedomie o vlastnom osobnostnom potenciáli* pre svoj ďalší vzdelávací rast a celostný rozvoj.

Hlavné ciele sa dosahujú prostredníctvom:
a) vytvárania a upevňovania kultúry a étosu školy,
b) vyučovania zameraného na nadobúdanie doménových a prierezových gramotností,
c) spolupráce s externým prostredím a neformálnym vzdelávaním.

Doménové a prierezové gramotnosti

Doménové gramotnosti predstavujú súbor vedomostí, zručností, postojov a stratégií viazaných na konkrétnu vzdelávaciu oblasť alebo predmet. Umožňujú žiakovi porozumieť špecifikám danej domény, používať jej jazyk, nástroje a postupy a aplikovať ich pri riešení typických úloh a problémov v rámci danej oblasti. Patria sem:

- ✓ jazyková a komunikačná gramotnosť,
- ✓ matematická gramotnosť
- ✓ informatická gramotnosť,
- ✓ prírodovedná gramotnosť,
- ✓ spoločensko-vedná gramotnosť,
- ✓ technická a profesijná gramotnosť,
- ✓ zdravotná a pohybová gramotnosť,
- ✓ umelecká gramotnosť.

Prierezové gramotnosti sú prenosné schopnosti a spôsobilosti, ktoré presahujú jednotlivé vzdelávacie oblasti a uplatňujú sa vo viacerých kontextoch učenia aj života. Podporujú porozumenie, kritické myslenie, komunikáciu, rozhodovanie a adaptáciu v meniacich sa situáciách a prepájajú učenie naprieč predmetmi a skúsenosťami. Patria sem:

- ✓ čitateľskú a vizuálnu gramotnosť,
- ✓ občiansku gramotnosť,
- ✓ digitálnu a AI gramotnosť,
- ✓ finančnú gramotnosť,
- ✓ environmentálnu gramotnosť,
- ✓ sociálnu a emocionálnu gramotnosť.

Nadpredmetové koncepty sú spôsobilosti, ktoré sa dajú rozvíjať vo viacerých kontextoch učenia univerzálnejšie ako prierezové gramotnosti. Nielen vo formálnom, ale aj v neformálnom vzdelávaní. Predstavujú formujúce princípy, ktoré sa týkajú celej kultúry školy. Patria sem:

- ✓ metakognícia,
- ✓ charakter.

Po absolvovaní všetkých ročníkov žiak našej školy má:

- ✓ vyjadrovať a interpretovať pojmy a vzťahy medzi nimi, myšlienky, pocity a potreby, fakty a názory ústnou a písomnou formou v slovenskom a v materinskom jazyku (ak je odlišný od slovenského jazyka) v rôznorodých situáciách a príležitostiach;
- ✓ komunikovať v aspoň jednom cudzom jazyku na požadovanej úrovni;
- ✓ používať a hodnotiť texty rôznej povahy za účelom ich využitia pri ďalšom učení sa a vo vyhodnocovaní informácií v rôznych životných situáciách;
- ✓ rozvíjať a používať matematické a logické myslenie, princípy a postupy na riešenie rôznych problémov v každodennom živote a v ďalšom štúdiu a na argumentáciu svojich myšlienok,
- ✓ zodpovedne a bezpečne využívať digitálne technológie, AI a iné médiá na vzdelávanie, komunikáciu a vnímať ich prínos k inováciám, uvedomovať si príležitosti aj riziká, ktoré predstavujú;
- ✓ vysvetliť prírodné javy, spoločenské a historické udalosti pomocou základných vedomostí, metód vedeckého bádania a odvodiť závery podložené dôkazmi;
- ✓ používať technické nástroje a prístroje na realizáciu návrhov a inovácií, overenie hypotéz a na prijatie rozhodnutia alebo záveru s využitím technológií;
- ✓ zúčastňovať sa na občianskom a sociálnom živote na základe poznania aktuálneho diania, historických súvislostí, spoločenských, kultúrnych a náboženských špecifík;
- ✓ aktívne pristupovať k riešeniu problémov a prijímať rozhodnutia na základe poznatkov, zručností a hodnôt z oblastí prírodných, spoločenských, humanitných vied a umenia,
- ✓ vnímať a využívať rôzne druhy umenia ako spôsob vyjadrenia a chápať miestne, regionálne, národné, európske a globálne prejavy kultúry,
- ✓ konať vedome v súlade s poznatkami o zdravom životnom štýle a jeho dopade na fyzické a duševné zdravie,
- ✓ robiť informované rozhodnutia o ďalšom vzdelávaní a životnej budúcnosti vrátane profesijného smerovania, poznať a prijímať svoj potenciál aj limity,
- ✓ spolupracovať s ostatnými ľuďmi, byť solidárny a preferovať konsenzuálne riešenia v konfliktných situáciách,
- ✓ využívať kreatívny proces, analýzu, vyhodnocovanie a overovanie informácií pri učení sa, identifikovať a skúmať komplexné problémy,
- ✓ používať kritické myslenie založené na poznatkoch a etických hodnotách,
- ✓ konať v súlade s hodnotami smerujúcimi k ochrane životného prostredia a udržateľného života,
- ✓ konať na základe poznania spoločenských a právnych noriem, ľudských práv, toleranciou rozmanitosti a v súlade s demokratickou kultúrou spoločnosti.

Vízia školy

....sme škola otvorená a prístupná pre všetkých.

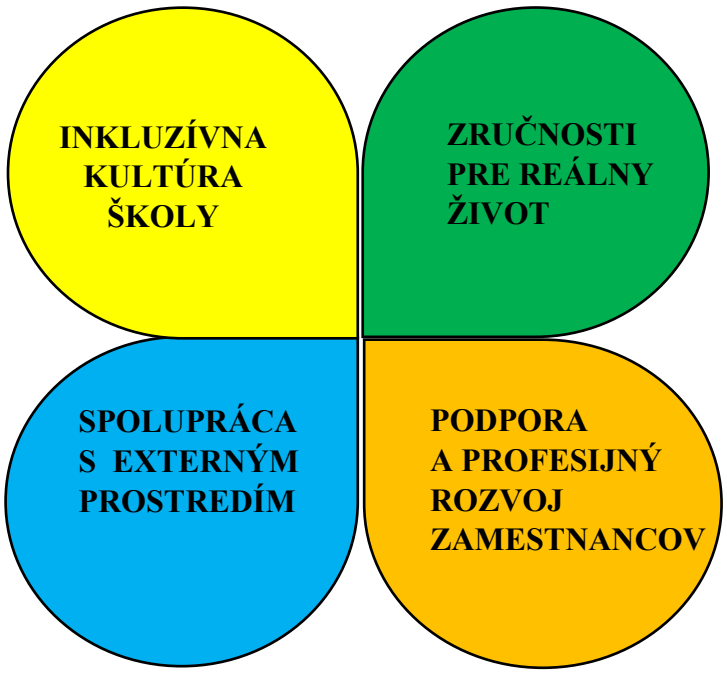
Sme školou pre žiakov bez ohľadu na rodinné zázemie, jazyk, kultúru, náboženstvo, či zdravotný stav. Chceme, aby každý žiak u nás zažil bezpečie a úspech a dostal základy pre spokojný a naplnený život.

Strategickým cieľom školy je

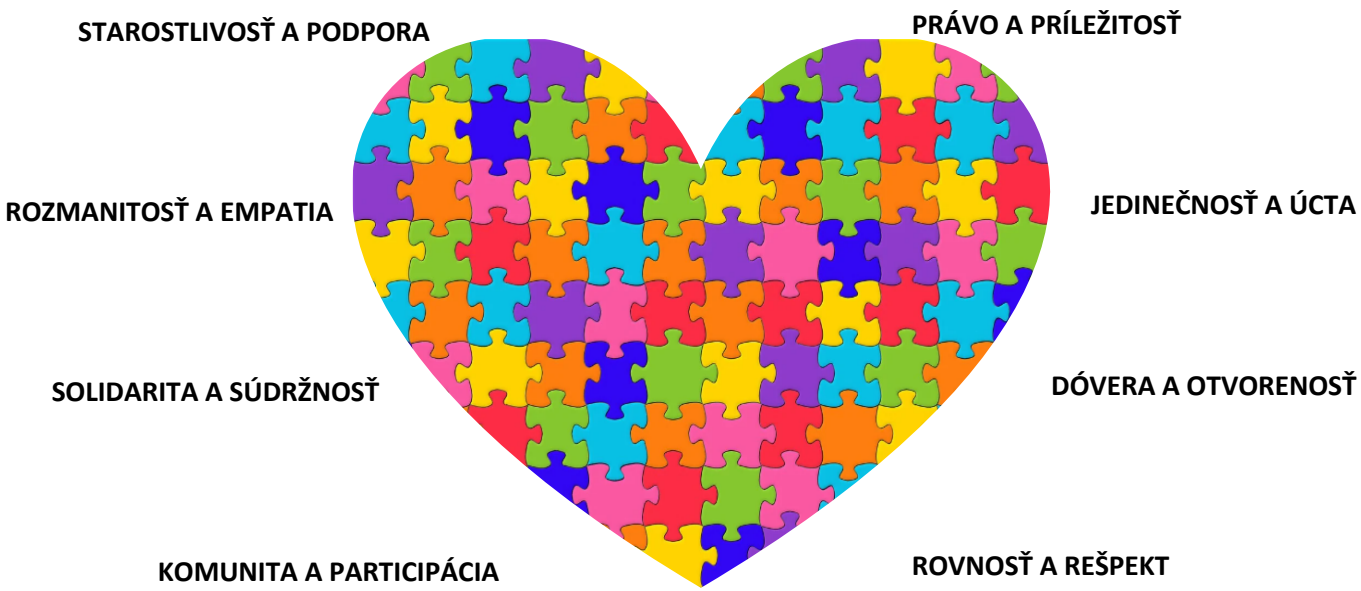
.... byť školou rodinného typu a v spolupráci s rodičmi vytvárať pre žiaka prijímajúce a bezpečné prostredie, kde sa môže rozvíjať primerane k svojím schopnostiam a pripraviť sa na reálny život.

Víziu a strategické ciele školy budeme napĺňať prostredníctvom týchto 4 pilierov :

- ✓ vytvárania ***inkluzívnej kultúry školy,***
- ✓ vyučovania zameraného na ***zručnosti pre reálny život*** a v ***spolupráci s externým prostredím,*** rodičmi a miestnou komunitou,
- ✓ ***podporou a zvyšovaním*** profesijných ***kompetencií zamestnancov***

1. A) INKLUZÍVNA KULTÚRA NAŠEJ ŠKOLY

Inkluzívna kultúra našej školy stojí na nižšie popísaných hodnotách a prístupoch :

Právo a príležitosť

- ✓ *Každý má právo vzdelávať sa nielen po boku, ale najmä v kruhu rovesníkov.*

V inkluzívnej triede potrebuje podporu v učení sa úplne každý. Niekto intenzívnejšiu, iný špecifickejšiu, niekto dočasnú, iný trvalú. Koncept inklúzie sa týka všetkých aspektov života triedy a učenia. Ide o nikdy sa nekončiaci proces uvažovania o odstraňovaní prekážok v učení a hľadaní cesty individuálneho rastu a napredovania každého jednotlivca. Inkluzívna trieda je jedna veľká bublina s bohatou sieťou interakcií. Je to spoločenstvo, v ktorom nikto nestojí bokom.

Jedinečnosť a úcta

- ✓ *Každý je jedinečnou osobnosťou, ale aj individualitou s vlastným životným príbehom.*

Každý z nás je jedinečným výsledkom kombinácie dvojakých síl. Tou prvou sú naše vrodené predispozície a vlastnosti. Tou druhou silou je prostredie, ktoré nás formuje od momentu narodenia. Psychológovia sa dnes zhodujú v názore, že všetko, čo nám do vienka príroda nadelila, sa počas života pod vplyvom vonkajších stimulov dynamicky mení. V závislosti od povahy týchto stimulov môže dochádzať k zmenám v smere vrodených predispozícií, ale tiež proti ich smeru.

Dôvera a otvorenosť

✓ Každý má životnú perspektívu.

Učiť inkluzívne znamená dôverovať v životnú perspektívu každého jednotlivca. Niekto má talent, niekto obmedzenie, niekto žije v blahobyte, iný v chudobe. Každý má ale svoju vlastnú budúcnosť. Žiaci majú svoje sny a predstavy o budúcnosti, ktoré sú ich hnacím motorom, a to bez ohľadu na to, či ich my dospelí vidíme ako reálne alebo nereálne. Dôvera v potenciál a budúcnosť žiakov sa zrkadlí najmä v spôsobe ich hodnotenia. V inkluzívnej triede sa pri hodnotení využíva v čo najväčšej miere povzbudivá (pozitívna) atribúcia. V inkluzívnej triede sa buduje klíma porozumenia aj vo vzťahu k životným projektom detí.

Rovnosť a rešpekt

✓ Každý má jedinečné vzdelávacie potreby a zaslúži si podporu bez nálepkovania

Spolu s rešpektovaním individuality ide ruka v ruke rešpektovanie dôstojnosti človeka. V inkluzívnej triede nemajú deti žiadne nálepky. Ani nálepku žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (ďalej v texte ŠVVP), znevýhodnený, nadaný a pod. Majstrovstvo tvorby inkluzívnej klímy spočíva v schopnosti učiteľa utvárať rešpektujúce triedne spoločenstvo, kde sa nikto necíti byť ohrozený.

Starostlivosť a podpora

✓ Niektorí potrebujú cielenú špeciálnu podporu

Každá ľudská bytosť má právo na priznanie dôstojnosti bez ohľadu na jej charakteristiky a životné okolnosti. Učiť inkluzívne znamená starať sa o blaho aj tých najzraniteľnejších. Prijatie tézy, že v inkluzívnej triede má každý žiak jedinečné vzdelávacie potreby, nie je v rozpore s vnímaním faktu, že v triede môžu byť aj deti, ktoré potrebujú omnoho intenzívnejšiu, ale najmä špecifickejšiu podporu. Ide o skupinu detí s rizikovým vývinom, ktoré potrebujú cielenú podporu, často aj v súčinnosti s odborníkmi (špeciálny pedagóg, logopéd, psychológ...). Rizikové faktory fungujú najčastejšie vo vzájomných vzťahoch a rizikový vývin je často spôsobený ich kombináciou, a preto každé dieťa bude potrebovať špecifický prístup.

Rozmanitosť a empatia

✓ Pre každého je rozmanitosť vnímaná ako zdroj obohatenia.

Inkluzívne vyučovanie je možné realizovať len v prostredí, kde je rozmanitosť vnímaná ako zdroj obohatenia pre všetkých a kde sú žiaci vedení k vnímaniu potrieb svojich spolužiakov a ľudí vo svojom okolí. Učiť inkluzívne znamená aktívne pracovať so sociálnou klímou triedy a podporovať identitu každého jednotlivca. Každé dieťa by malo prežívať svoju skupinovú príslušnosť (príslušnosť k etniku, náboženskej skupine, národnosti...). Identita vzniká v zložitom procese sebadefinovania, v ktorom rozhodujúcu úlohu zohrávajú reakcie okolia.

Solidarita a súdržnosť

✓ Inkluzívna trieda je pre každého zónou solidarity, súdržnosti a podpory.

Učiť inkluzívne znamená vytvárať bohaté a kvalitné sociálne interakcie a budovať tak lešenie, ktoré pomáha deťom posúvať sa vpred. Inkluzívne je možné učiť len v triede, v ktorej

sa cielene znižuje riziko sociálneho porovnávania a konkurenčného správania na úkor rovesníckeho a kooperatívneho učenia sa.

Komunita a participácia

- ✓ V inkluzívnej triede má každý svoje miesto a možnosť prispieť k spoločnému dielu

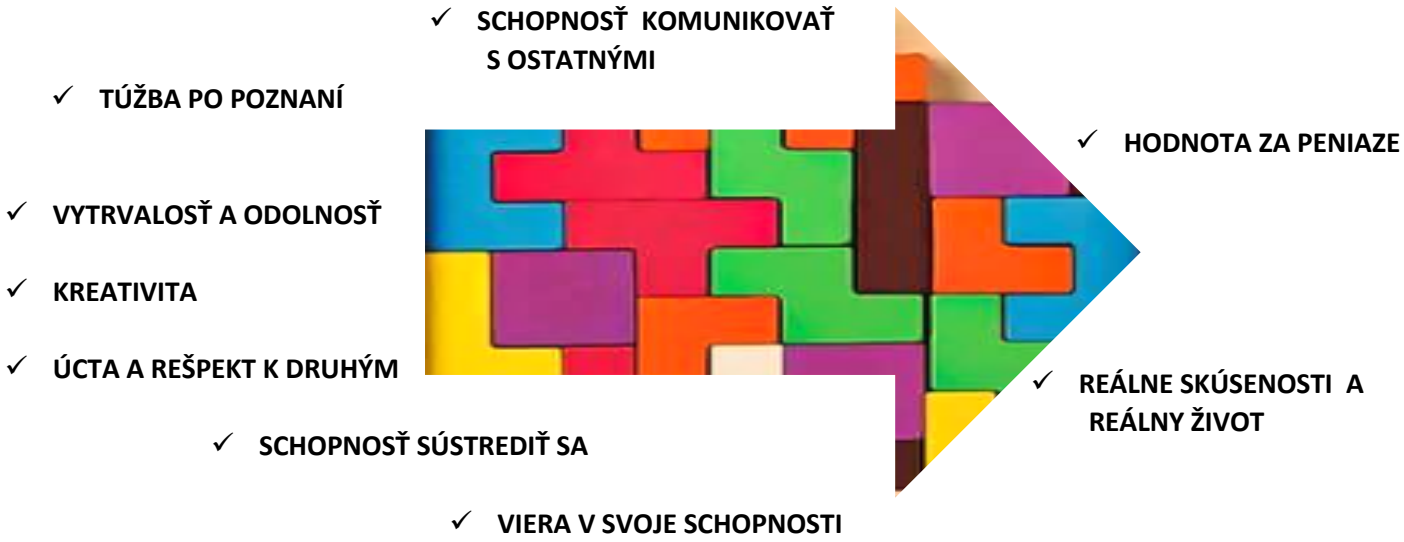
Inkluzívna trieda je komunita rozmanitých individualít s jedinečnými vlastnosťami. To, čo dokáže jeden, možno nedokáže druhý. Rozdielnosť je to, čo z triedy utvára silnú komunitu. Musí byť však splnená podmienka participácie. Pri každej úlohe, pri každom projekte sa počíta so všetkými. Inkluzívne učíme vtedy, keď má každý žiak či žiačka pocit, že mohol/mohla prispieť k spoločnému dielu.

Opísané princípy inkluzívneho vzdelávania sú dôležitou bázou pedagogického myslenia, rozhodovania a konania. Ich synergiou vzniká obraz žiaka, ktorý má mať učiteľ pred očami pri projektovaní učenia, pri realizovaní učebnej činnosti, ako aj pri reflexii toho, čo sa v priebehu dňa v triede dialo.

Tento obraz sa skladá z troch komponentov:

ZAINTERESOVANOSŤ	AUTONÓMNOSŤ	KOMPETENTNOSŤ
Každý žiak bez výnimky cíti, že to, čo sa v triede deje, sa ho bezprostredne týka. Je zainteresovaný a aktívny. Nie je z aktivít vylučovaný.	Každý žiak bez výnimky cíti, že môže o veciach a najmä o sebe rozhodovať. Má možnosť voľby a jeho hlas má váhu. Cíti sa byť autonómny.	Každý žiak bez výnimky cíti, že sa dokáže zapojiť do spoločnej práce a spolupodieľať sa na riešení úloh. Nepochybuje o sebe, o svojej hodnote a schopnostiach. Cíti sa byť kompetentný.

1. B) VYUČOVANIE ZAMERANÉ NA ZRUČNOSTI PRE REÁLNY ŽIVOT A V SPOLUPRÁCI S EXTERNÝM PROSTREDÍM A KOMUNITOU

Vo vyučovaní zameranom na zručnosti pre reálny život a spoluprácu s externým prostredím, rodičmi a tiež miestnou komunitou a teda praktické zručnosti a gramotností sa vo vzdelávaní pridržiavame týchto pilierov:

✓ Schopnosť komunikovať s ostatnými

Na našej škole sme presvedčení, že rozvíjanie schopnosti žiaka vecne a sociálne primerane vstupovať do medziľudskej komunikácie a rešpektovať pritom komunikačného partnera je pre život vysoko potrebná zručnosť. Zvlášť potrebné je rozvíjať argumentačné zručnosti žiaka.

Výskumy potvrdzujú, že komunikačné zručnosti úzko súvisia s úspechom v živote človeka. Vďaka podpore tejto zručnosti veríme, že žiaci dokážu s ostatnými ľahšie komunikovať a rešpektovať tak názory, pocity a potreby druhých a teda vyhýbať sa aj konfliktom. Byť tak užitočným pre druhých. Myslíme na to, že ľudia sú považovaní za odborníkov až vtedy keď rozvíjajú nielen svoju odbornosť ale aj vzťahy. Je potrebné budovať vzťahy na všetkých úrovniach aj profesionálnej aj súkromnej. Spokojný človek je úspešný ako v práci, tak aj v rodine, v komunite a bez komunikácie to nejde.

✓ Túžba po poznaní

Na našej škole považujeme za dôležité viesť žiakov k zvedavosti a otvorenosti, aby po ukončení vzdelávania boli aktívni vo vyhľadávaní informácií a vecí, ktoré narušia aj ich doterajšie chápanie a vzorce, alebo ich aspoň rozšíria mali vybudovanú intelektuálnu pokoru a dialogický prístup - uznanie, že neviem všetko a mám sa čo učiť a chyby považovali za podnety pre ďalšie učenie sa.

✓ Vytrvalosť a odolnosť

Sme presvedčení, že jedným z najdôležitejších predpokladov úspechu je vytrvalosť v dlhodobých cieľoch. Podľa niektorých výskumov vrodené schopnosti a talent majú malý vplyv na skutočné výsledky v dospelosti. To, čo v skutočnosti zohráva rolu je vytrvalosť. Človek bez výrazného nadania vie dosiahnuť viac ako talent, pokiaľ má vôľu a vytrvalosť.

Chceme aby žiaci po absolvovaní našej školy odišli ako rozhodní a vytrvalí tiež v konaní dobra aj napriek prekážkam. Aby mali schopnosť dodržať sľub a vôľu riskovať tam, kde je to potrebné; a schopnosť vyjadriť svoje hodnoty napriek tlaku väčšiny.

S tým súvisí aj odolnosť vo vlastnom konaní, schopnosť vytrvalo nasledovať svoje rozhodnutie konať dobre, prekonávať pritom vonkajšie prekážky i vnútorné negatívne sklony a upevňovať vlastnú orientáciu na zmysel vlastného konania.

✓ Kreativita/tvorivosť

Nikto nevie, aká bude budúcnosť, ale tí, ktorí budú mať kreatívne/tvorivé/divergentné myslenie, vždy dokážu vymyslieť niečo, vďaka čomu sa uživia a prežijú primerane dobrý a úspešný život. Je to práve kreatívne myslenie, ktoré nám pomáha nájsť cestu zo situácií, ktoré sa na prvý pohľad môžu zdať neriešiteľné.

✓ Úcta a rešpekt k druhým

Na našej škole chceme viesť žiakov k úctivým prosociálnym a kooperatívnym postojom k druhým, aby boli schopní komunikovať slušne a rešpektujúco, konať ústretovo a veľkoryso a oceniť hodnotu, prínos a úspechy druhých. Po absolvovaní vzdelávania je žiak schopný spolupracovať s ostatnými, konať dobročinne a byť prínosom pre komunitu.

✓ Schopnosť sústrediť sa (a tiež aktívne počúvať)

My na našej škole považujeme schopnosť sústrediť sa za kľúčovú prakticky v každej činnosti. Je veľmi ťažké sa sústrediť, keď je človek obklopení tak veľa možnosťami na výber. Našu pozornosť rozptyľuje denne stovky podnetov. Nedostatok koncentrácie nám však môže úplne zničiť našu schopnosť pracovať alebo učiť sa efektívne. Ak sa človek nedokáže sústrediť, pracuje pomalšie, robí chyby, opakuje činnosť. Opakovane začína odznova, neustále sa vracia k veciam, ktoré už raz začal , je potrebné ich opakovane doštudovať, či dohľadať. Ľudia, ktorí sa vedia sústrediť, pracujú rýchlejšie, efektívnejšie - dosahujú lepšie výsledky v učení, v práci a v živote celkovo. Niekto sa s takouto schopnosťou narodil, ale je pravda, že väčšina z nás sa jej musí učiť a na našej škole chceme byť tými, ktorí žiakov prevedie touto cestou a privedú minimálne k tomu, aby poznali a využívali aj po absolvovaní vzdelávania techniky na precvičovanie sústredenosti.

✓ Viera v svoje schopnosti

My na škole si myslíme, že neustále sa porovnávanie ako po fyzickej, sociálnej a finančnej stránke s ostatnými predstavuje v živote zlý smer, ktorý zbytočne odčerpáva energiu a čas. Keď sa tým začnete zaoberať, vždy nájdete okolo seba ľudí, ktorí sú budú v mnohých ohľadoch krajší, bohatší, vzdelanejší, úspešnejší... Je potrebné zamerať sa na svoj vlastný život a vlastné ciele a ak porovnávať, tak len sám zo svojím mladším ja a rozmýšľať nad tým, či, ako o koľko som sa posunul, čo mi k tomu pomohlo, či prípadne, čo som mohol urobiť inak.

✓ Hodnota za peniaze

Na našej škole si myslíme, že je potrebné žiakov naučiť správne vnímať peniaze. Potrebujú poznať spôsoby ako ich získať a akú majú hodnotu a hodnoty tovarov a služieb. Potrebujú poznať základné princípy, že :

- ✓ príjem by mal predovšetkým stačiť na
  - *bežné a súčasné potreby,*
  - *mimoriadne a budúce potreby,*
  - *pravidelné sporenie*
- ✓ výdavky môžu byť len výnimočne väčšie ako príjmy
  - *len za podmienky dobre pripraveného plánu na splácanie*

Potrebujeme, aby žiaci vedeli posúdiť význam trvalých životných hodnôt, zvážiť vplyv peňazí na ich zachovávanie a na základe toho vybranie a stanovenie životných priorít a východísk zabezpečenia životných potrieb. Žiaci potrebujú poznať a používať spoľahlivé informácie a rozhodovacie procesy pri spravovaní osobných financií a rozumieť a orientovať sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny. Potrebné je vedieť vyhodnotiť vzťah práce a osobného príjmu a primerane k veku dokázali organizovať osobné financie a používať rozpočet na riadenie hotovosti. Sme presvedčení, že k životu je potrebná orientácia v problematike udržania výhodnosti, požičiavania za priaznivých podmienok a zvládanie dlhu.

Žiaci potrebujú vedieť aplikovať rôzne veku primerané finančné stratégie, ktoré sú v súlade s osobnými cieľmi a používať primerané stratégie riadenia rizík

✓ Reálne skúsenosti a reálny život

Na našej škole si uvedomujeme, že teória a vedomosti bez nadobudnutých zručností a aplikovania v praxi sa rýchlo strácajú. Rovnako si uvedomujeme, že radšej raz vidieť/zažiť a aspoň dvakrát skúsiť ako trikrát iba počuť pred tabuľou. Praktické cvičenia, pokusy, či bádateľské aktivity v škole zamerané na overenie a prehĺbenie teoretických poznatkov, nácvik a získanie zručnosti sú pre reálny život nevyhnutné. A nad tým všetkým je však zažívaná realita – skúsenosť.

Zážitkové aktivity u externých subjektov reflektujú praktické vyučovanie a to vytvára predpoklady na výkon budúceho povolania a pracovných činností. Poskytuje žiakom predstavy o možnostiach pracovného uplatnenia a možnosť cvičiť praktické zručnosti a získať tak čiastočné schopností nevyhnutné aj pre budúci výkon povolania.

Žiaci zažívajú aktivity v skupinách, učia sa spolupracovať, komunikovať, pracujú na konkrétnych úlohách v konkrétnych podmienkach. Niekedy dokonca zhotovujú výrobky. Zdôvodňujú si, že na čo je tá vec, ktorú sa práve učia, dobrá. Z vyjadrení žiakov vyplýva, že pri takomto prístupe k výučbe si veci ľahšie zapamätajú. Okrem lepšieho pochopenia je prepájanie teórie s praxou dôležité aj na udržanie pozornosti žiakov počas vyučovania.

Na našej škole možností, ako prepájať teóriu s praxou, vyučovanie s reálnym životom veľa. Cez využitie školského dvora vo výučbe, či vychádzky do okolia školy. Návštevy

historických pamiatok – múzeí, galérií, podnikov, úradov, či účasť na rôznych aktivitách organizovaných samosprávou, inými subjektami v okolí, rodičmi, či komunitou.

A v neposlednom rade má to ešte jeden nepopierateľný efekt – kontakt a interakciu s inými ľuďmi - deťmi aj dospelými, odborníkmi, predstaviteľmi samosprávy, či iných subjektov učí žiakov kultivovať svoje správanie, korigovať ho v interakcii s inými a získavať tak skúsenosti s budovaním prosociálnych vzťahov mimo svojej „školskej bubliny".

Všetky vyššie uvedené hodnoty v odsekoch 1.A) a 1.B) dosahujeme hlavne cez nižšie uvedené aktivity a vyučovacie metódy:

Aktivity a metódy používané na vyučovacích hodinách:

- ✓ projekt „Toto je naša trieda"1. ročník
- ✓ projekt „Moja rodina" 1. ročník
- ✓ triedna schránka dôvery 1. až 9 . ročník
- ✓ projekt „Dôverujme si - Anonymné odkazy kamarátstva"
- ✓ aktivita „Rozhovory o úcte k starším"
- ✓ projekt „Sme si rovní v rôznorodosti"
- ✓ projekt o rôznosti: „Všetci sme iní a predsa spolu"
- ✓ aktivita „Príbehy s empatiou"
- ✓ aktivita Tvorba triednych pravidiel -„Čo je férové pre každého" 4. ročník
- ✓ projekt „Môj priateľ" 3. ročník
- ✓ aktivita „Pomáhame si" – vytváranie podporných dvojíc (starší pomáhajú mladším) 4. ročník
- ✓ aktivita- zbierka pre útulok alebo iných (dobročinný trh, vlastné výrobky) 4. ročník
- ✓ aktivita „Týždeň dobrých skutkov"- každý deň niekoho pochválim/podporím 4. ročník
- ✓ aktivita - plagát „Zvieratká, ktoré nás niečo naučili" 4. ročník
- ✓ projekt
- ✓ spevácka súťaž „SUPERSTAR" pri príležitosti Medzinárodného dňa Rómov (rómske, slovenské, ukrajinské piesne) 4.ročník
- ✓ aktivita „Pohyb ako spojovací most" - budovanie inklúzivnej komunity
- ✓ workshop „Krok za krokom k priateľstvu"
- ✓ tanečné vystúpenia
- ✓ ranné kruhy a diskusné kruhy 1. až 9. ročník
- ✓ futbalový turnaj
- ✓ stretnutie s policajnou preventistkou - prevencia proti šikane
- ✓ kooperatívne a rovesnícke vyučovanie
- ✓ didaktické hry
- ✓ diskusné metódy
- ✓ projektové vyučovanie („ Národovci" 8. ročník, "Jedinečné civilizácie Latinskej Ameriky" 7.ročník, „Moja reštaurácia", 5. ročník, „Môj dom" 3. ročník, SNP, Štefánik. "Kniha na nočnom stolíku. "Ochutnaj, čo varí sused", „Rodič v triede", „Škola ako minimesto"...)
- ✓ besedy a prednášky (Môj sused róm, Kultúra v Indonézii, Žena ako symbol života, Kyberšikana, Dôsledky užívania alkoholu a cigariet. Alkohol a iné návykové látky, Prevencia VOORPZ BA - správanie, vzťahy, tolerancia, Týždeň zdravých vzťahov)

- ✓ brainstorming
- ✓ metóda RAP

Exkurzie a návštevy externých subjektov:

- ✓ návšteva zariadenia pre seniorov
- ✓ návšteva mestskej knižnice
- ✓ návštevy múzeí a exkurzie - Štôlňa v Pezinku, Sandberg, OLO, SNM Prírodovedné múzeum BA, ZOO, Vojka nad Dunajom – kompa a ryžovanie zlata, ČOV BA, Vodárenské múzeum BA, Bratislavský hrad, Braunberg Hainburg Prelenkirchen - veterné elektrárne, SHMÚ Koliba, Sonnentorr - Čejkovice - pestovanie a výroba ekologických liečivých rastlín- výroba čajov, treťohorné more, Plavba loďou BA-Devín, Komárno - Námestie Európy, Kids´lab hókus – pókus, Plavba lodou – BA – Devín, Archeologické nálezisko – avarské pohrebisko, múzeum obchodu, vernisáže

Projektové/tematické dni na našej škole:

- ✓ Dnes som učiteľom ja 1. ročník
- ✓ Vianoce, vianočné dielne a vianočné trhy 1. až 9. ročník
- ✓ Karneval
- ✓ Veľká noc v triede 1. až 9. ročník
- ✓ Týždeň rôznorodosti v triede
- ✓ Deň so psychológom
- ✓ Spoločný deň triedy - „Naša trieda, nás príbeh"
- ✓ Deň vody
- ✓ Deň zeme
- ✓ Deň detí
- ✓ Deň rôznorodosti

1. C) PODPORA A ZVYŠOVANIE PROFESIJNÝCH KOMPETENCIÍ ZAMESTNANCOV

- ✓ **PODPORA A ADAPTÁCIA NOVÝCH ZAMESTNANCOV**
- ✓ **PODPORA A PROFESIJNÝ ROZVOJ STÁLYCH ZAMESTNANCOV**

- ✓ **DOBRÁ KLÍMA V ZBOROVNI A WELLBEING**
- ✓ **FORMATÍVNE HODNOTENIE ZAMESTNANCOV**

V zmysle nového štátneho vzdelávacieho programu v škole 21. storočia majú všetci aktéri možnosť spoluvytvárať obsah a formy vzdelávania spoločne sa vlastnou aktivitou učiť a zlepšovať. Žiak bude hlavným aktérom spoluzodpovedným za svoje vzdelávanie. Učiteľ bude aktívne sprevádzať žiaka a vytvárať príležitosti na efektívne učenie sa, ale zároveň bude mať dostatočný priestor a podporu na vlastný rozvoj. Rodič bude prizývaný k aktívnemu podieľaniu sa na tvorbe kultúry školy a k aktívnej podpore podoby výchovnovzdelávacieho procesu. Východisko, že učiteľ vzdeláva žiaka odovzdávaním vedomostí už v 21. storočí neobstojí. Schopnosť zrozumiteľne vysvetliť učivo bude stále výhodou kvalitného učiteľa, oveľa dôležitejšou sa však stane schopnosť učiteľa rozumieť procesom prebiehajúcim v mysli žiaka počas jeho učenia sa: ako rozmýšľa o zadanej úlohe, ako si volí stratégie na jej riešenie, ako postupy riešenia vykonáva a ako pristupuje k identifikácii a prekonávaniu chýb, ako uvažuje o hodnotách, o svojom prežívaní a konaní. Pred učiteľom tiež stojí úloha podporiť tvorivosť detí, spolu s nimi hľadať priestor a rôzne spôsoby sebavyjadrenia a snažiť sa o pochopenie rozmanitých spôsobov vyjadrenia iných ľudí. S tým súvisí aj pripravenosť učiteľa vytvárať priestor žiakovi samostatne sa zamyslieť nad riešením rôznych typov úloh.

Súčasťou vzdelávacieho procesu musí byť reflexia procesu učenia, konania a vyjadrenia. Žiak má byť vedený k tomu, aby vedel opísať (reflektovať) svoje myšlienkové postupy a stratégie učenia a riešenia úloh (metakognícia, metaučenie) a na základe toho zdokonaľovať svoju schopnosť učiť sa, vnímať svoj osobnostný potenciál a preberať zodpovednosť za vlastné učenie sa a rozvoj. Žiak má byť tiež podporovaný v zámernej konfrontácii uvažovania a konania s etickými hodnotami a podnecovaný k tvorivosti.

Ťažisko vzdelávania sa v 21. storočí presúva z memorovania poučiek a zapamätávania izolovaných faktov na systematické a zámerné rozvíjanie všestrannej a funkčnej gramotnosti v súlade s požiadavkami spoločnosti, ktorú dokáže uplatniť v každodennom osobnom

a spoločenskom živote a pri napĺňaní svojich osobných, vzdelávacích, kultúrnych a sociálnych potrieb.

Dôvodom je, že len šírka osvojených vedomostí už nestačí. Pred učiteľom i žiakom stoja náročnejšie méty: ide o hĺbku učenia (sa), schopnosť dávať veci do súvislostí. Práve vďaka tomu sa ľudia 21. storočia budú vedieť zapájať do zložitých výziev, prispôsobiť sa výnimočným situáciám, preberať zodpovednosť a riešiť zložité problémy, kriticky pristupovať k informáciám, tvoriť a spolupracovať v rôznorodých tímoch.

V tejto oblasti budeme sa zameriavať na 4 kľúčové oblastí podpory a profesijného rozvoja zamestnancov:

- ✓ **Podpora a adaptácia nových zamestnancov**

Adaptačný proces je organizovaným procesom zameraným na prispôsobenie sa nových pedagogických zamestnancov v škole. Novým zamestnancom treba vytvoriť také podmienky, aby sa naučili dobre vykonávať svoju prácu na novom pracovisku, vžili sa v rámci medziľudských vzťahov a prijali hodnoty a tradície školy.

Absolvovaním adaptačného vzdelávania môžu noví zamestnanci čo najskôr získať potrebné zručnosti pre výkon svojho povolania, pokiaľ ich ešte nenadobudli počas svojho štúdia.

Vo fáze adaptačného procesu pociťuje začínajúci pedagogický alebo odborný zamestnanec veľký tlak a nároky zo strany žiakov, kolegýň, zamestnávateľa. V spoločenstve školy nie je dôležitá len odbornosť zúčastnených, ale predovšetkým ich osobnosť. Veľa pozornosti sa venuje riadeniu triedy, triednej dokumentácii, výučbe. Integrácia začínajúceho kolegu, resp. kolegyne tvorí prispôsobenie sa podmienkam a obsahu pracovných činností, vybudovanie si medziľudských vzťahov a adaptovanie sa na kultúru inštitúcie (spoločenský styk, zvyky, oblečenie, materiálne vybavenie školy a pod.).

Našim cieľom ako zamestnávateľa je, aby začínajúci zamestnanec/pedagóg:

- ✓ zvládol proces adaptácie pre jeho ďalší profesijný rast,
- ✓ čo najskôr dosahoval požadovaný výkon,
- ✓ nadviazal s kolegami, vedením školy a žiakmi korektné vzťahy,
- ✓ mal pocit spolupatričnosti so školou a stotožnil sa s inkluzívnou kultúrou školy,
- ✓ pracoval na svojom profesijnom raste v súlade so zámerom školy.

***Činnosti vykonávané na podporu a rýchlu adaptáciu nového zamestnan*ca** :

- ✓ supervízia a mentoring pre začínajúceho zamestnanca
- ✓ otvorené hodiny a vzájomné návštevy vyučovacích hodín pedagógov
- ✓ realizácie aktivity „Učiace sa stredajšie popoludnie “ s dôrazom na vzájomnú diskusiu a zdieľanie príkladov dobrej praxe – raz týždenne,
- ✓ realizácia aktivity „Pondelkové raňajky“ – raz týždenne na zdieľanie zážitkov, emócií čo sme zažili cez víkend (obdoba komunitných kruhov)
- ✓ návštevy vyučovacích hodín a ich konzultácie so supervízorom
- ✓ učenie v tandeme s uvádzajúcim učiteľom
- ✓ spoločné prípravy s uvádzajúcim učiteľom
- ✓ zdieľanie príprav, informácií a materiálov zo vzdelávaní (zdieľaný obsah na disku, zložky podľa ročníkov)

✓ Podpora rozvoja profesijných zručnosti stálych zamestnancov

Profesijný rozvoj je proces rozvíjania, prehlbovania, zdokonaľovania a rozširovania profesijných kompetencií, získavania profesijných kompetencií na výkon špecializovaných činností alebo na výkon činnosti vedúceho pedagogického zamestnanca alebo výkon činnosti vedúceho odborného zamestnanca, získavania profesijných kompetencií vyššieho kariérového stupňa, overovania profesijných kompetencií na zaradenie do vyššieho kariérového stupňa, získavania vzdelania na splnenie kvalifikačných predpokladov na výkon ďalšej pracovnej činnosti alebo využívania a hodnotenia získaných profesijných kompetencií. Upravuje ho zákon č. 138/2019 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 138/2019 Z. z.“).

Profesijný rozvoj sa uskutočňuje prostredníctvom vzdelávania; za vzdelávanie sa považuje aj odborná stáž, tvorivej činnosti súvisiacej s výkonom pracovnej činnosti, najmä činnosti vedeckej, výskumnej, publikačnej alebo umeleckej, sebavzdelávania a výkonu pracovnej činnosti.

Škola je povinná podľa § 40 zákona 138/2019 vypracovať plán profesijného rozvoja celej organizácie. Plán sa vypracováva na obdobie 1 až 5 rokov a priebežne sa môže dopĺňať, ale musí sa tak diať po **prerokovaní** s pedagogickou radou a **so súhlasom** zástupcov zamestnancov.

Plán profesijného rozvoja vychádza zo smerovania školy a jej Školského vzdelávacieho programu. Má stanovené ciele profesijného rozvoja **na úrovni celej školy**, a potom aj na **úrovni jednotlivca**. Plán profesijného rozvoja našej školy bol vytvorený na 5 rokov, schválený pedagogickou radou, zástupcom zamestnancov (odborová organizácia) a zriaďovateľom.

Plán profesijného rozvoja zahŕňa individuálne formy vzdelávania a kariérového rastu pedagogických a odborných zamestnancov, aktualizačné vzdelávanie, ktoré sa realizuje každý rok v rozsahu 10 – 24 hodín.

Na našej škole raz ročne robíme analýzu predchádzajúceho plánu vzdelávania (integrácia vyhodnotenia a efektívnosti absolvovaných vzdelávacích aktivít v predchádzajúcom období), jeho účinnosť vo vzťahu k potrebám školy a zamestnancov. Zhodnocujeme efekt absolvovaných vzdelávacích aktivít vo vzťahu k výkonu pracovnej činnosti PZ a OZ. Priebežné vyhodnocovanie plnenia plánu profesijného PZ a OZ je jednou zo súčastí hodnotenia PZ a OZ, ktorého zásady (kritériá na hodnotenie výsledkov a kvality výkonu pracovnej činnosti vyplývajúce zo školského vzdelávacieho programu, výchovného programu a individuálnych charakteristík školy) je rozpracované v interných smerniciach školy.

Pre nasledujúcich 5 rokov sme si stanovili tieto témy vzdelávania:

- ✓ digitálne zručnosti
- ✓ aktivizujúce metódy vo vyučovaní
- ✓ inovatívne formy a metódy vyučovacieho procesu
- ✓ rozvoj komunikačných schopností žiakov
- ✓ rozvoj charakterových vlastností žiakov
- ✓ práca so žiakmi so špeciálnymi výchovno - vzdelávacími potrebami
- ✓ komunikačné zručnosti pedagogického zamestnanca
- ✓ tvorba školského vzdelávacieho programu a osnov
- ✓ tematické dni v praxi školy
- ✓ tvorba funkčných tímov a adaptácia na zmenu
- ✓ inklúzia a desegregácia
- ✓ špecifiká v práci s menšinami a cudzincami
- ✓ formatívne hodnotenie žiakov

- ✓ úloha sebahodnotenia a sebareflexie v rozvoji kompetencií žiakov
- ✓ spätná väzba a reflexia v praxi a jej význam v profesijnom raste učiteľa
- ✓ spolupráca a komunikácia s rodičmi
- ✓ krízová intervencia v škole

Vyššie uvedené témy zabezpečujeme formou:

- ✓ aktualizačné vzdelávanie všetkých zamestnancov
- ✓ kvalifikačné štúdium predmetov vybraných zamestnancov
- ✓ špecializačné vzdelávanie vybraných zamestnancov
- ✓ inovačné vzdelávanie vybraných zamestnancov
- ✓ funkčné vzdelávanie riadiacich zamestnancov
- ✓ iné formy vzdelávania (vrátane vzdelávanie BOZP a GDPR)

***Ďalšie aktivity, ktoré vykonávame na podporu profesijného rastu stálych zamestnancov*:**

- ✓ spolupráca s EDUHUB/RCPU – ponuka mentoringu pre všetkých zamestnancov
- ✓ otvorené hodiny a vzájomné návštevy vyučovacích hodín pedagógov
- ✓ realizácie aktivity „Učiace sa stredajšie popoludnie " s dôrazom na vzájomnú diskusiu a zdieľanie príkladov dobrej praxe – raz týždenne,
- ✓ návštevy vyučovacích hodín a ich konzultácie so supervízorom
- ✓ otvorené hodiny a vzájomné návštevy vyučovacích hodín pedagógov v rámci vzdelávacích oblastí cez cykly
- ✓ návštevy vyučovacích hodín a ich konzultácie supervízorom
- ✓ zdieľanie príprav, informácií a materiálov zo vzdelávaní (zdieľaný obsah na disku, zložky podľa ročníkov)
- ✓ návštev otvorených dní a vyučovacích hodín na spolupracujúcich školách
- ✓ návštevy vzdelávacích festivalov a konferencií
- ✓ hodnotiace pohovory zamerané na rozvoj a osobný rast zamestnanca

Dobrá klíma v zborovni a wellbeing zamestnancov

Na úvod tejto témy by sme radi uverejnili teoretické východiská pre naše hodnotové ukotvenie pre nás tak dôležitej oblasti.

Podľa Čapka (2010) je klíma školy súhrne subjektívnych hodnotení a sebahodnotení účastníkov vzdelávania v danej škole, ktoré sa týkajú všetkých aspektov vzdelávania. Patria do nej vzájomná komunikácia, sociálne vzťahy, rovnako tak vnímanie prostredia, prežívanie a emócie a ďalšie sociálne a psychické procesy, ktoré deje v tejto škole vyvolávajú. Žiaci a pedagogický zbor sú hlavní tvorcovia a súčasne konzumenti klímy, pričom dôraz kladie na subjektívne prežívanie. Niektorí autori považujú sociálnu klímu učiteľského zboru za výstižný indikátor kvality profesijných vzťahov, vedenia ľudí a do istej miery aj fungovania celej organizácie. Klímu učiteľského zboru považujú za rozhodujúcu zložku klímy školy a to z toho dôvodu, že učitelia majú silný sociálny vplyv a sú vo významnom kontakte so všetkými ostatnými aktérmi života v škole. Toto považujeme aj my na našej škole za kľúčový moment a cítime obrovskú zodpovednosť, ktorú svojim príkladom – vlastným správaním a v podstate vlastným životom aj mimo pracovného života a uznávaním hodnôt aj mimo práce prinášame žiakom a celej komunite.

V podstate môžeme hovoriť o troch rozmeroch nazerania na klímu v škole :

- vzťahovú – vzťahy, vzájomné väzby, kooperácia, príťažlivosť skupiny pre ich členov, poskytovanie vzájomnej pomoci, možnosti prejavov a názorov.
- osobného rastu – podmienky, pre rast jednotlivca (PZ, OZ, žiaka, širšie aj rodiča a člena komunity), možnosť samostatne rozhodovať a konať, podmienky k diskusii a prenos informácii vo vnútri školy, toleranciu k určitým prejavom členov.
- udržiavania a zmeny systému – organizácia a riadenie skupiny, spôsob kontroly, schopnosti a ochota k novým úlohám a zmene. *Uvedomujeme si, že aby sme vytvorili fungujúcu a podporujúcu klímu školy, musíme predovšetkým fungovať ako tím, nie ako skupin*a. ***Ako tím sledovať spoločnú víziu, spoločné ciele.*** Musíme vedieť, kde je naša rola a v procese fungovania školy, kto je náš „klient, zákazník, či dodávateľ“. Teda poznať svoje role, svoje výstupy, ktoré budú vstupmi pre ďalších členov tímu, tak aby sme fungovali ako jeden celok.

Teória a aj prax rozlišuje dva protipóly sociálnej klímy vo vnútri učiteľského zboru. Rozlišujeme

- otvorenú – kde panuje vzájomná dôvera, kooperácia, jasné pravidlá. Pre otvorenú školu je charakteristická vzájomná dôvera, súdržnosť, angažovanosť učiteľov, demokratický štýl vedenia, stabilita a pevnosť systému riadenia školy.
- uzavretú – každý sám je vo svojom kabinete, bez kooperácie, kde niektorí členovia, či dokonca vedenie škôl vyvoláva buď apatiu, alebo nepríjemné pocity (frustrácie, strach, zlosť). Uzatvorenú školu vystihuje skôr nedôvera a nízka miera angažovanosti členov pedagogického zboru, prejavy formalizmu v riadení školy, odstup riaditeľa voči učiteľom a učiteľmi percipovaná nejasnosť smerovania školy.

Na našej škole nám je jasné, že cesta k otvorenej škole nie je jednoduchá v neustále meniacom sa prostredí podmieneným aj fluktuáciou zamestnancov, či príchodom žiakov z rôznych prostredí, prinášajúcich si svoje kultúrne jednotlivosti. Ale sme odhodlaní na ceste k otvorenej škole vytrvať.

Veríme, že klíma školy i klíma učiteľského zboru ovplyvňujú žiakov prostredníctvom mechanizmov sociálneho učenia a to tak, že priaznivo vnímané sociálne vzťahy a procesy predstavujú žiaduci model fungujúcej komunity, do budúcnosti sa tým ovplyvňuje fungovanie žiakov v každom ďalšom spoločenstve, v ktorom sa budú fungovať a výskumy zo zahraničia uvádzajú dokonca aj vplyv klímy školy na študijne výsledky žiakov.

Ale z výskumov vieme aj to, že klíma pedagogického zboru pôsobí aj na učiteľov samotných, na ich zdravie. Klíma školy pozitívne koreluje s väčšinou sledovaných parametrov zdravia učiteľov. Jeden výskum dokonca uvádzal, že dôvodom zdravotných ťažkostí učiteľov je na prvom mieste vysoká miera psychickej záťaže vyplývajúcej z ich povolania a na druhom mieste klíma učiteľského zboru. Zlé vzťahy s kolegami v škole sú významným zdrojom psychickej nepohody, stresu a únavy. Často sa to uvádza sa to aj ako hlavný dôvod pre zmenu pracoviska. Ako jasne formuloval jeden z pedagógov na internete: „Je náročné byť súčasťou kolektívu, v ktorom nemôžete nikomu dôverovať, kde nenájdete oporu a kde sa stretávate s ohováraním a donášaním.“

Výskumy a analýzy ukazujú aj na súvislosť medzi mierou spolupráce učiteľov a vyššou mierou deklarácie toho, že učitelia prichádzajú s novými myšlienkami. Oboje súvisí s tým, že sa učitelia môžu na seba navzájom spoľahnúť. Kooperácia a koordinácia je teda kľúčom k lepšej klíme v učiteľskom zbore, čo sa môže prejaviť vyššou spokojnosťou učiteľov. A preto aj ako vyššie uvádzame je nám jasné, že potrebujeme mať nastavené vhodné komunikačné princípy a kanály a princípy zdieľania príkladov dobrej praxe. Na ich nastavení vedenie spolupracuje so zamestnancami a vieme, že touto zapojenosťou sa zvyšuje aj motiváciu a spokojnosť. Spolupráca, a to nielen v prípade samotných žiakov, ale aj v prípade učiteľov je považovaná za jeden z kľúčových aspektov kultivácie školskej klímy, ktorý môže mať veľmi významný

pozitívny vplyv na celý rad ďalších javov ovplyvňujúcich celý vzdelávací proces a aktérov v ňom zapojených.

Sme presvedčení, že učiteľ je jeden z troch pilierov vzdelávacieho systému. Bez kvalitného a pozitívne nastaveného učiteľa nie je možné vzdelávať a vychovať žiakov, ktorí budú schopní zvládať nároky súčasného sveta a uspieť v ňom. Preto je veľmi dôležité venovať pozornosť nielen vzdelávaniu, ale aj duševnému zdraviu.

Ak chceme zlepšovať pracovné prostredie pedagogických a odborných zamestnancov školy, najprv musíme poznať ich skutočný stav.

Najčastejšími zdrojmi stresu podľa Teacher Wellbeing Index Slovakia 2021sú:

• nedostatok uznania a slabé vnímanie profesie učiteľa spoločnosťou (37,2 %),
• komunikácia s rodičmi (34,5 %),
• vedenie pedagogickej dokumentácie a administratíva (32,6 %),
• medziľudské vzťahy s kolegami v pedagogickom zbore (28,2 %),
• vzťahy s vedením školy (23,8 %).

V oblasti zdrojov podpory učiteľov duševného zdravia a wellbeingu:

• až 25 % učiteľov uviedlo, že atmosféra v ich škole má negatívny dopad na ich duševné zdravie.
• 34 % učiteľov by sa nezdôverilo nikomu z prostredia školy o svojich psychických problémoch.
• 50 % učiteľov sa necítilo bezpečne hovoriť v prostredí školy o svojich problémoch.
• 39 % učiteľov uviedlo, že sa ich škola nezaujíma o to, ako sa cítia, čo prežívajú alebo ako by im vedela pomôcť po psychickej stránke.

Výsledky z tohto výskumu považujeme na našej škole veľmi nepriaznivé a sme nastavení cielene pracovať na zmene v našej škole. Sme presvedčení, že základnou podmienkou vytvorenia prostredia podporujúceho wellbeing žiakov je vytvorenie pozitívneho prostredia pre učiteľov a ostatných zamestnancov školy. Pedagogickí a nepedagogickí zamestnanci školy nemôžu odovzdať žiakom to, čím nedisponujú. Ich spokojnosť má priamy vplyv na podporu wellbeingu žiakov a nepriamo aj na rodičov.

Sme presvedčení, že ak má učiteľ:

- ✓ vytvárať podporujúce a podnetné prostredie pre žiakov,
- ✓ vytvárať stav pohody v učebnom procese,
- ✓ vytvárať podmienky na rozvoj schopností a kompetencií u žiakov,
- ✓ viesť žiakov k zvládaniu stresových situácií,
- ✓ rozvíjať tímovú spoluprácu a vzájomnú toleranciu u žiakov,

mal by osobne zažívať takéto prostredie sám vo svojej v práci.

Aktivity, ktoré vykonávame na podporu dobrej klímy v škole:

- ✓ vzdelávanie (komunikačné zručnosti, prevencia syndrómu vyhorenia, motivácia v pedagogickej praxi, organizácia prac, času....)
- ✓ podpora psychologičky pedagógom - možnosť využiť konzultáciu so školskou psychologičkou o svojom duševnom zdraví
- ✓ teambilding – 1x ročne
- ✓ testovanie klímy v škole a nápravné opatrenia – 1x ročne
- ✓ rovnomerné a spravodlivé rozdelenie priamej a nepriamej vzdelávacej činnosti prostredníctvom rozvrhov
- ✓ rovnomerné a spravodlivé rozdelenie dozorov
- ✓ spravodlivé pridelenie školských bytov
- ✓ podpora silných stránok zamestnancov

- ✓ úprava prostredia zborovne
- ✓ senzorická miestnosť aj pre zamestnancov
- ✓ úprava prostredia a budovy školy – zriadenie senzorickej miestnosti pre žiakov a oddychových, čítacích či aktívnych kútikov v triedach a na chodbách a v areáli školy
- ✓ realizácia aktivity „Pondelkové raňajky“ – raz týždenne na zdieľanie zážitkov, emócií čo sme zažili cez víkend (obdoba komunitných kruhov) – raz týždenne

Pre žiakov a zamestnancov máme špeciálne navrhnutý priestor, ktorý pomáha zamestnancom relaxovať a znižovať stres. Miestnosť je vybavená rôznymi prvkami, ktoré stimulujú zmysly, ako sú svetlá, zvukové efekty, textúry a vône, a poskytuje tak únik od pracovného prostredia a podporuje relaxáciu a regeneráciu.

- ✓ **Formatívne (rastové) hodnotenie zamestnancov**

Škola má vnútorné predpisy na hodnotenie PZ a OZ s podrobnou úpravou kritérií, metód, foriem a spôsobov hodnotenia. A tiež spracovaný plán vnútroškolskej kontroly. Pri hodnotení zamestnancov sa postupuje v súlade so smernicou, pracovným poriadkom, plánom vnútroškolskej kontroly a profesijnými štandardami pre PZ a OZ.

2. ZAMERANIE ŠKOLY

Škola je zameraná na:

- ✓ *rozšírenú výučbu slovenského jazyka a literatúry* prostredníctvom posilnenia hodín v prospech komponentu zážitkovej recepcie z čítania
- ✓ *rozšírenú výučbu prírodovedných predmetov* posilnením predovšetkým predmetu matematika v oblasti matematických zručností a praktickej finančnej gramotnosti
- ✓ *rozšírenú výučbu vzdelávacej oblasti človek a spoločnosť* rozvíjaním príslušnosti ku kultúrnym a národným hodnotám a tradíciám a príslušnosti k slovenskej štátnosti a súčasne tolerancie rozmanitosti a rešpektu k ostatným národom a národnostným menšinám

Do školského vzdelávacieho programu je v súlade so zameraním školy zaradený cudzí jazyk od druhého ročníka a tiež vyučovanie slovenského jazyka pre cudzincov prostredníctvom krúžkovej činnosti. Vo vyučovacom procese vo všetkých predmetoch budeme posilňovať prácu s informačnokomunikačnou (IK) technikou a s dôrazom na rozvoj mediálnej gramotnosti v predmete občianska náuka na 2. stupni vrátane prevencie pred nežiadúcimi javmi vyplývajúcich z využívania IK techniky využitia médií. Cieľom vzdelávania je aj rozvíjanie prírodovedných a technických zručností s využitím inovačných metód vyučovania. Posilnením a prírodovedných predmetov a napĺňaním cieľov predmetu telesnej a športovej výchovy aj formou plaveckých a lyžiarskych kurzov chceme vytvoriť vzťah k zdravému životnému štýlu. Chceme viac prepojiť učenie a prax a tým pritiahnuť pozornosť žiakov ku škole a k vzdelávaniu.

Vyučovacím jazykom na našej škole je slovenský jazyk. Vyučovací jazyk je základným nástrojom vzdelávania, prostredníctvom ktorého si žiak osvojuje vedomosti a buduje svoju osobnú a kultúrnu identitu. Vyučovacím jazykom v základných školách je štátny jazyk, v národnostných triedach a v národnostných školách jazyk národnostnej menšiny. Štátny jazyk v národnostnom školstve predstavuje základný integračný nástroj, ktorý žiakovi umožňuje plnohodnotnú komunikáciu, celospoločenské uplatnenie a budovanie štátnej identity v súlade s cieľmi výchovy a vzdelávania.

3. PROFIL ABSOLVENTA ŠKOLY

Žiak má byť po absolvovaní základného vzdelávania spôsobilý:

- ✓ vyjadrovať a interpretovať pojmy a vzťahy medzi nimi, myšlienky, pocity a potreby, fakty a názory ústnou a písomnou formou v slovenskom a v materinskom jazyku (ak je odlišný od slovenského jazyka) v rôznorodých situáciách a príležitostiach;
- ✓ komunikovať v aspoň jednom cudzom jazyku na požadovanej úrovni;
- ✓ používať a hodnotiť texty rôznej povahy za účelom ich využitia pri ďalšom učení sa a vo vyhodnocovaní informácií v rôznych životných situáciách;
- ✓ rozvíjať a používať matematické a logické myslenie, princípy a postupy na riešenie rôznych problémov v každodennom živote a v ďalšom štúdiu a na argumentáciu svojich myšlienok,
- ✓ zodpovedne a bezpečne využívať digitálne technológie, AI a iné médiá na vzdelávanie, komunikáciu a vnímať ich prínos k inováciám, uvedomovať si príležitosti aj riziká, ktoré predstavujú;

- ✓ vysvetliť prírodné javy, spoločenské a historické udalosti pomocou základných vedomostí, metód vedeckého bádania a odvodiť závery podložené dôkazmi;
- ✓ používať technické nástroje a prístroje na realizáciu návrhov a inovácií, overenie hypotéz a na prijatie rozhodnutia alebo záveru s využitím technológií;
- ✓ zúčastňovať sa na občianskom a sociálnom živote na základe poznania aktuálneho diania, historických súvislostí, spoločenských, kultúrnych a náboženských špecifík;
- ✓ aktívne pristupovať k riešeniu problémov a prijímať rozhodnutia na základe poznatkov, zručností a hodnôt z oblastí prírodných, spoločenských, humanitných vied a umenia,
- ✓ vnímať a využívať rôzne druhy umenia ako spôsob vyjadrenia a chápať miestne, regionálne, národné, európske a globálne prejavy kultúry,
- ✓ konať vedome v súlade s poznatkami o zdravom životnom štýle a jeho dopade na fyzické a duševné zdravie,
- ✓ robiť informované rozhodnutia o ďalšom vzdelávaní a životnej budúcnosti vrátane profesijného smerovania, poznať a prijímať svoj potenciál aj limity,
- ✓ spolupracovať s ostatnými ľuďmi, byť solidárny a preferovať konsenzuálne riešenia v konfliktných situáciách,
- ✓ využívať kreatívny proces, analýzu, vyhodnocovanie a overovanie informácií pri učení sa, identifikovať a skúmať komplexné problémy,
- ✓ používať kritické myslenie založené na poznatkoch a etických hodnotách,
- ✓ konať v súlade s hodnotami smerujúcimi k ochrane životného prostredia a udržateľného života,
- ✓ konať na základe poznania spoločenských a právnych noriem, ľudských práv, toleranciou rozmanitosti a v súlade s demokratickou kultúrou spoločnosti.“

4. CHARAKTERISTIKA ODBORU VZDELÁVANIA A DĹŽKA ŠTÚDIA

Základné vzdelávanie je kľúčovým prvkom vzdelávacieho systému. Buduje sa na ňom základ osobnej, sociálnej, hodnotovo-kultúrnej a profesijnej spôsobilosti každého človeka v súlade s potrebami súčasnej spoločnosti, jej perspektívami, so zohľadnením regionálnych aj globálnych spoločenských požiadaviek a potrieb. Zároveň formuje a rozvíja charakter žiaka v súlade s etickými hodnotami, podporuje utváranie jeho pozitívnych osobných identít.

Základné vzdelávanie poskytuje žiakom šance nájsť a rozvinúť svoj potenciál, chápať vlastné prežívanie a regulovať svoje emócie, reflektovať svoje silné a slabé stránky pri plánovaní ďalšieho smerovania v živote, pochopiť a začať pracovať na svojich perspektívach v osobnom, občianskom i profesijnom živote.

Základné vzdelávanie má deväť ročníkov. Vnútorná štruktúra kurikula základného vzdelávania reflektuje potrebnú rôznorodosť vzdelávacích ciest žiakov a je usporiadaná do troch po sebe idúcich a na seba nadväzujúcich vzdelávacích cyklov:

- ✓ prvý cyklus tvorí 1. až 3. ročník,
- ✓ druhý cyklus tvorí 4. až 5. ročník

- ✓ tretí cyklus tvorí 6. až 9. ročník.

Vzdelávacie štandardy jednotlivých cyklov stanovujú obsah vzdelávania a očakávané učebné výstupy na ich konci. Prvý a druhý cyklus spolu predstavuje prvý stupeň základnej školy a tretí cyklus predstavuje druhý stupeň.

Dĺžka trvania :

- ✓ prvého stupňa základného vzdelávania podľa tohto vzdelávacieho programu je päť (5) rokov,
- ✓ druhého stupňa základného vzdelávania podľa tohto vzdelávacieho programu je štyri (4) roky.

Prvý cyklus (1. – 3. ročník ZŠ): Uvádzanie do gramotnosti

Úlohou prvého cyklu je, aby žiak získal vzťah k učeniu sa, vytvoril si pracovné návyky a pracovný režim, aktívne sa zapájal do práce, využíval kreativitu pre zlepšovanie svojich myšlienok.

Vyučovanie ťažiskovo zabezpečuje učiteľ s aprobáciou na primárne vzdelávanie.

Druhý cyklus (4. – 5. ročník ZŠ): Zvládnutie základov gramotnosti

Úlohou druhého cyklu je, aby žiak dokázal bezpečne a jasne komunikovať svoje pocity, potreby a hranice, vyjadroval pre ne pochopenie u seba aj u iných a reflektoval svoje konanie a postoje. Zámerom súčasne je, aby žiak rozlišoval medzi faktami, domnienkami a hodnoteniami a aby nadobudol väčšiu samostatnosť v učení a prevzal časť zodpovednosti za svoje učenie, uvedomil si, čo je oblasťou jeho záujmu a čomu by sa chcel hlbšie venovať.

Vyučovanie zabezpečujú spoločne a vyvážene učitelia s aprobáciou na primárne vzdelávanie a učitelia so špecializáciou na konkrétnu vzdelávaciu oblasť alebo vyučovací predmet.

Tretí cyklus (6. – 9. ročník ZŠ): Rozvinutá gramotnosť

Úlohou tretieho cyklu je, aby žiak okrem rozvinutia všetkých gramotností dostal priestor aj na hlbší rozvoj v oblastiach svojho záujmu a vytvoril si tak predstavu o svojej profesijnej budúcnosti. V tomto kontexte cieľom je, aby vyjadroval záujem a bol motivovaný k samostatnej práci, pýtal si spätnú väzbu a pravidelne využíval kreatívny proces, analýzu, vyhodnocovanie a overovanie informácií pri učení sa.

Vyučovanie zabezpečujú ťažiskovo učitelia so špecializáciou na konkrétnu vzdelávaciu oblasť alebo vyučovací predmet.“

5. STUPEŇ VZDELANIA

Základné vzdelanie sa člení na primárne vzdelanie a nižšie stredné vzdelanie.

Primárne vzdelanie (ISCED 1) a úroveň 1 Slovenského kvalifikačného rámca / Európskeho kvalifikačného rámca (SKKR/EKR: 1) získava:

- ✓ žiak úspešným absolvovaním posledného ročníka 2. cyklu základného vzdelávania;
- ✓ žiak s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia, *ktorý absolvoval posledný ročník základnej školy a nesplnil požiadavky minimálneho učebného výstupu*;
- ✓ žiak so stredným, ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia absolvovaním posledného ročníka základnej školy.

Nižšie stredné vzdelanie (ISCED 2) a úroveň 2 Slovenského kvalifikačného rámca / Európskeho kvalifikačného rámca (SKKR/EKR: 2) získava:

- ✓ žiak úspešným absolvovaním posledného ročníka 3. cyklu základného vzdelávania;
- ✓ žiak s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia, ktorý absolvoval posledný ročník základnej školy a *splnil požiadavky minimálneho učebného výstupu*.“

Podmienkou úspešného absolvovania vzdelávacieho programu na účely získania príslušného stupňa vzdelania sa považuje splnenie požiadaviek minimálneho učebného výstupu. Minimálny učebný výstup definuje kvalitatívnu úroveň vedomostí, zručností a postojov, ktorá predstavuje dolnú hranicu pri hodnotení umožňujúcu získať stupeň vzdelania a uchádzať sa o pokračovanie vo vzdelávaní v strednej škole.“

6. FORMA VÝCHOVY A VZDELÁVANIA

Výchova a vzdelávanie sa na základnej škole organizuje dennou formou štúdia. Denná forma štúdia sa môže uskutočňovať aj ako dištančná, za nasledovných podmienok:

- ✓ *v celom rozsahu vzdelávania pre žiakov,* ktorí plnia povinnú školskú dochádzku *individuálnym vzdelávaním* preto, že ich zdravotný stav neumožňuje účasť na vzdelávaní v škole alebo preto, že boli vzatí do väzby alebo sú vo výkone trestu odňatia slobody,

- ✓ *v rozsahu podľa odporúčania zariadenia poradenstva a prevencie pre žiakov so zdravotným znevýhodnením,* ktorí sú vzdelávaní podľa individuálneho vzdelávacieho programu, vrátane žiakov so všeobecným intelektovým nadaním,

- ✓ *v rozsahu podľa rozhodnutia riaditeľa školy* pre žiakov, ktorí plnia povinnú školskú dochádzku podľa individuálneho učebného plánu,

- ✓ *v rozsahu podľa rozhodnutia ministra školstva,* vedy, výskumu a športu v čase mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu pre všetkých žiakov,

- ✓ *v nevyhnutne potrebnom rozsahu, najviac však jeden mesiac*:
  - zo závažných organizačných dôvodov,
  - z technických dôvodov (napr. havária v budove školy, rekonštrukcia budovy školy),
  - z hygienicko-epidemiologických dôvodov, na základe nariadeného opatrenia príslušného regionálneho úradu verejného zdravotníctva alebo
  - z iných dôvodov, ktoré môžu ohroziť bezpečnosť a zdravie detí a zamestnancov alebo môžu spôsobiť závažné škody na majetku.

Dištančné vzdelávanie je organizované bez priameho kontaktu učiteľa alebo odborného zamestnanca so žiakom, komunikáciou prostredníctvom dostupných komunikačných prostriedkov, najmä prostriedkov založených na využívaní počítačových sietí.

7. UČEBNÉ OSNOVY

Vzdelávacie štandardy obsahujú širší súbor požiadaviek na osvojenie si vedomostí, zručností a postojov, ktoré má žiak preukázať na konci každého cyklu v jednotlivých vzdelávacích oblastiach.

Vzdelávacie štandardy sú vypracované v súlade s rámcovými učebnými plánmi a členia sa na výkonové a obsahové štandardy.

- ✓ *Výkonové štandardy*, ktoré sú podrobnejším rozpracovaním cieľov vzdelávania, určujú optimálnu úroveň zručností a postojov, ktorú má žiak nadobudnúť. Výkonové štandardy majú rozdielne vlastnosti. Niektoré rastú počas všetkých troch vzdelávacích cyklov, a majú kvalitatívne gradačný a kumulatívny charakter. Iné sa dajú definitívne dosiahnuť v rámci jedného alebo dvoch cyklov alebo sa kumulatívne pridávajú ako nové v rámci jednotlivých cyklov.
- ✓ *Obsahové štandardy* určujú okruhy činností, témy a pojmy, ktoré predstavujú obsahy vzdelávacej oblasti alebo vyučovacieho predmetu. Za obsahový štandard sa považuje nielen vecný obsah vzdelávania (pojmy, vzťahy alebo procesy), ale aj aktivity, postupy, činnosti, ktoré sú súčasťou osvojovania obsahov a výrazne napomáhajú k dosahovaniu výkonových štandardov. Pojmy, ktoré má žiak ovládať aktívne, sú v obsahových štandardoch zvýraznené tučným písmom.

Vzdelávacie štandardy sú východiskom pre tvorbu učebných osnov školského vzdelávacieho programu. V učebných osnovách naša škola rozdelila obsah vzdelávania jednotlivých vzdelávacích oblastí do vyučovacích predmetov a do jednotlivých ročníkov v rámci cyklu v súlade s učebným plánom školy.

Charakteristiky vzdelávacích oblastí a/alebo vyučovacích predmetov a ich štandardy sú súčasťou príloh tohto školského vzdelávacieho programu

Prílohy k ŠkVP č. 7/1 – až 7/12 Učebné osnovy podľa predmetov a ročníkov v 1. cykle v súlade s dodatkom č. 5 ŠVP (2023) pre tzv. „reformné ročníky“

Príloha k ŠkVP č.7/13 Učebné osnovy podľa predmetov pre ročníky 4. až 9. (tzv. „nereformné ročníky“)

Učebné osnovy ako aj školský vzdelávací program pre rok 2026/2027 sú spracované v súlade so Štátnym vzdelávacím programom pre základné vzdelávanie schváleným dňa 31. 3. 2023 pod č. 2023/831:7-A2140 www.minedu.sk/statnyvzdelavaci-program-pre-zakladne-vzdelavanie/ s platnosťou od 1.9.2023 a jeho dodatkom č.5, ktorý schválilo Ministerstvo školstva, výskumu, vývoja a mládeže Slovenskej republiky dňa 22. apríla 2026 pod číslom 2026/10555:5-A3610 ako súčasť Štátneho vzdelávacieho programu pre základné vzdelávanie, s účinnosťou od 1. septembra 2026.

8. UČEBNÝ PLÁN

Rámcový učebný plán (ďalej aj „RUP“) stanovuje časové dotácie vzdelávacích oblastí alebo vyučovacích predmetov pre jednotlivé vzdelávacie cykly. Vymedzuje počet voliteľných disponibilných) hodín, ktoré naša škola potom konkretizuje v učebnom pláne školského vzdelávacieho programu. Poznámky k RUP sú pre našu školu záväzné, škola si však môže v rámci svojho učebného plánu vytvoriť ďalšie poznámky podľa svojich potrieb a možností. V učebnom pláne naša škola rozdeľuje časové dotácie vzdelávacích oblastí pre daný cyklus do jednotlivých ročníkov a vyučovacích predmetov tak, aby bola zachovaná celková časová dotácia pre každý ročník základného vzdelávania navýšená maximálne podľa poznámky k RUP. Rámcové vymedzenie časovej dotácie pre vzdelávaciu oblasť umožňuje a podporuje aj iné formy vyučovania, akými je napríklad blokové alebo projektové vyučovanie, ktoré bude vyhovovať potrebám žiakov a dosahovaniu komplexných cieľov.

Naša škola má spracovaný učebný plán formou samostatnej prílohy – zvlášť pre žiakov, ktorí do 1. ročníka vstúpili v šk. roku 2024/2025 a teda všetkých žiakov postupujúcich podľa štátneho vzdelávacieho programu schváleného v roku 2023 (vrátane dodatkov) a zvlášť pre žiakov 4. až 9. ročníkov postupujúcich podľa inovovaného štátneho vzdelávacieho programu (2015).

Príloha k ŠkVP č. 8/1 Učebný plán pre tzv. „reformné ročníky“ (pre žiakov s nástupom do prvého ročníka od školského roku 2024/2025 (súlad s ŠVP 23))

Príloha k ŠkVP č. 8/2 Učebný plán pre tzv. „nereformné ročníky“ (pre žiakov od. 4. ročníka až 9. ročníka)

9.SYSTÉM PODPORY ŽIAKOV SO ŠPECIÁLNYMI VÝCHOVNO-VZDELÁVACÍMI POTREBAMI V SÚLADE S PRINCÍPMI INKLUZÍVNEHO VZDELÁVANIA

Žiaci so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami sa vzdelávajú v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania. Pri výchove a vzdelávaní žiakov so špeciálnymi výchovnovzdelávacími potrebami je dôležité zabezpečiť spoluprácu so školským podporným tímom, ak ho má škola zriadený, zariadením poradenstva a prevencie, výchovným zariadením (v prípade, ak žiakom poskytuje starostlivosť) a so zákonnými zástupcami žiakov.

Žiaci so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami sa vzdelávajú podľa školského vzdelávacieho programu a učebného plánu školy, v prípade potreby sa pri vzdelávaní využívajú podporné opatrenia z Katalógu podporných opatrení. Ak im špeciálne výchovnovzdelávacie potreby neumožňujú, aby sa vzdelávali podľa školského vzdelávacieho programu školy,

vzdelávajú sa podľa individuálneho vzdelávacieho programu. Pri tvorbe individuálneho vzdelávacieho programu sa postupuje v zmysle vyjadrenia zariadenia poradenstva a prevencie. Individuálny vzdelávací program je dynamický dokument, ktorý sa priebežne vyhodnocuje a upravuje podľa aktuálnych potrieb žiaka. Frekvencia jeho prehodnocovania vychádza z individuálneho vývinu žiaka a účinnosti poskytovaných podporných opatrení. Do individuálneho vzdelávacieho programu možno začleniť vyučovacie predmety na napĺňanie špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb žiakov podľa odporúčania zariadenia poradenstva a prevencie.

Ak žiakom ich zdravotný stav neumožňuje účasť na výchove a vzdelávaní v škole, plnia školskú dochádzku osobitným spôsobom formou individuálneho vzdelávania. Správanie žiakov, ktoré súvisí s nedostatkom porozumenia, zručností, či nedostatočne nastavenými podpornými opatreniami, nie je indikáciou pre ich individuálne vzdelávanie. Pred rozhodnutím o individuálnom vzdelávaní je potrebné, aby škola preukázateľným spôsobom vyčerpala všetky možnosti na to, aby žiaci boli vzdelávaní v priestoroch školy.

Škola v školskom vzdelávacom programe definuje *systém podpory žiakov* (viď nižšie) v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania. Žiaci so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami v závislosti od svojich individuálnych potrieb potrebujú rôznu mieru a intenzitu podpory. Úpravy môže určiť škola alebo zariadenie poradenstva a prevencie.

Podpora môže byť realizovaná:

- ✓ v rámci časovej dotácie a obsahu pre jednotlivé vzdelávacie oblasti;
- ✓ v rámci časovej dotácie a obsahu voliteľných (disponibilných) hodín.

Podporu poskytujú pedagogickí a odborní zamestnanci škôl alebo školských zariadení, prípadne ďalšie osoby podľa aktuálne platnej legislatívy. V školách je možné realizovať formy zabezpečenia podpory na napĺňanie špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb aj v spolupráci s externými expertmi s príslušnou kvalifikáciou na podporu a rozvoj žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, prípadne odborné zariadenia a organizácie, ktoré sa špecializujú na špeciálne výchovno-vzdelávacími potreby. Spolupráca s externými expertmi sa realizuje na základe zmluvného vzťahu so školou.

Špecifiká výchovy a vzdelávania a obsahy vzdelávania pre žiakov so zdravotným znevýhodnením a všeobecným intelektovým nadaním sa podrobnejšie upravujú v prílohách štátneho vzdelávacieho programu dodatku číslo 5. Bližšie informácie tu https://www.minedu.sk/dodatok-c-5-k-statnemu-vzdelavaciemu-programu-pre-zakladne-vzdelavanie-2023/

Ide o Osobitosti výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením a žiakov so všeobecným intelektovým nadaním, Obsah výchovy a vzdelávania pre žiakov so stredným, ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia a žiakov so stredným, ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia v kombinácii s iným zdravotným znevýhodnením k príslušnému rámcovému učebnému plánu a Vzdelávacie programy pre úvodné a prípravné ročníky.

Systém podpory žiakov

Škola zabezpečuje systém podpory žiactva ako prirodzenú súčasť výchovno-vzdelávacieho procesu. Cieľom je vytváranie podmienok pre optimálny rozvoj, učenie a participáciu každého. Systém podpory je vychádza a je koncipovaný z princípov inkluzívneho vzdelávania podľa § 2 písm. ai) zákona č. 245/2008 Z. z. (školský zákon) a z ustanovení o podporných opatreniach podľa § 145a a § 145b školského zákona. Odráža rôznorodosť vzdelávacích a vývinových potrieb žiactva.

Systém podpory zahŕňa súbor

- ✓ preventívnych,
- ✓ podporných a
- ✓ intervenčných mechanizmov, prostredníctvom ktorých škola systematicky reaguje na individuálne potreby žiactva.

Podpora detí a žiakov je realizovaná v primeraných úrovniach podľa charakteru ich potrieb a je zabezpečovaná prostredníctvom pedagogickej a odbornej činnosti zamestnanectva v spolupráci s ďalšími odbornými subjektmi. Systém podpory je funkčne previazaný s činnosťou pedagogických zamestnancov školy, školského podporného tímu (ŠPT) a s odbornou podporou zariadení poradenstva a prevencie (ZPP). Podporné opatrenia sa realizujú na základe postupnosti v jednotlivých úrovniach podľa potreby žiaka/žiačky:

<table>
<tr><td colspan="4">PREHĽAD PODPORNÝCH ÚROVNÍ PODĽA § 131 ŠKOLSKÉHO ZÁKONA</td></tr>
<tr><td colspan="2">Úroveň PO</td><td>Kto je zodpovedný</td><td>Ako sa realizuje</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Škola</td><td>1.Podporná úroveň (PO prvého stupňa)</td><td>pedagogický zamestnanec, odborný zamestnanec školy, školský podporný tím</td><td>pedagogická diagnostika; pedagogická intervencia; výchovné poradenstvo; kariérové poradenstvo; sociálne poradenstvo; rozvoj inkluzívneho vzdelávania; prevencia</td></tr>
<tr><td>2.Podporná úroveň (PO druhého stupňa)</td><td>školský špeciálny pedagóg, odborný zamestnanec školy v spolupráci so zariadením poradenstva a prevencie, ďalší členovia školského podporného tímu okrem pedagogického asistenta</td><td>orientačná diagnostika; prevencia; poradenstvo; intervencia; krízová intervencia; terapia; reedukácia; metodická podpora a poradenstvo pedagogickým zamestnancom, odborným zamestnancom a zákonným zástupcom alebo zástupcom zariadenia</td></tr>
<tr><td colspan="4">K zapojeniu centra poradenstva a prevencie na podpornej úrovni tretieho stupňa dochádza spravidla vtedy, ak napriek realizovanej podpore na prvom a druhom stupni pretrvávajú ťažkosti dieťaťa alebo žiaka, alebo ak je potrebná odborná diagnostika príp. špecializované odborné činnosti presahujúce kompetencie školy.</td></tr>
</table>

CPP	**3. Podporná úroveň (PO tretieho stupňa)**	odborný zamestnanec centra poradenstva a prevencie	základná diagnostika; čiastková diagnostika; komplexná diagnostika; špecializovaná diagnostika; diferenciálna diagnostika; špecializované odborné činnosti; poradenstvo; prevencia; intervencia; krízová intervencia; terapia; rehabilitácia a reedukácia; zabezpečovanie kompenzačných, reedukačných a špeciálnych edukačných pomôcok; metodická činnosť; supervízna činnosť
ŠCPP	**4. Podporná úroveň (PO štvrtého stupňa)**	odborný zamestnanec špecializovaného centra poradenstva a prevencie	špecializované odborné činnosti; poradenstvo; prevencia; komplexná diagnostika; vysokošpecializovaná diferenciálna diagnostika; terapia; rehabilitácia; odborné činnosti vo vzťahu k deťom do siedmeho roku veku; zabezpečovanie kompenzačných, reedukačných a špeciálnych edukačných pomôcok; metodická činnosť; supervízna činnosť
Špecializované centrum poradenstva a prevencie (ŠCPP) poskytuje odbornú starostlivosť deťom a žiakom so špecifickým charakterom ťažkostí alebo zdravotného znevýhodnenia, na ktoré je dané centrum odborne zamerané. Vzhľadom na špecializovaný charakter týchto zariadení býva zapojenie ŠCPP v praxi spravidla viazané na existenciu relevantných odborných podkladov, diagnostických záverov alebo zdravotných nálezov. Dieťa alebo žiak sú do procesu ŠCPP najčastejšie odporúčaní zariadením poradenstva a prevencie (ZPP) alebo ošetrujúcim lekárom, ktorí posudzujú potrebu vysokošpecializovanej odbornej starostlivosti.			
Výchovné zariadenia	**5. Podporná úroveň (PO piateho stupňa)**	pedagogickí zamestnanci a odborní zamestnanci výchovných zariadení	špecializované odborné činnosti; poradenstvo; prevencia; špecializovaná diagnostika; komplexná diagnostika; diferenciálna diagnostika; terapia; rehabilitácia a reedukácia; aktivity zamerané na resocializáciu a podporu návratu do rodinného a školského prostredia; metodická činnosť; supervízna činnosť

Táto úroveň sa uplatňuje vo výchovných zariadeniach. Ide o špecifický typ starostlivosti poskytovaný deťom alebo žiactvu, ktorých situácia si vyžaduje dočasné alebo dlhodobejšie vzdelávanie a odbornú pomoc mimo prostredia bežnej školy.
Výchovné zariadenia zabezpečujú intenzívnu pedagogickú a odbornú starostlivosť, ktorej cieľom je stabilizácia vývinu dieťaťa alebo žiaka, podpora jeho fungovania a príprava na návrat do prirodzeného školského a sociálneho prostredia.

Bližšie informácie sú dostupné na portáli podporných opatrení MŠVVaM SR.
Link: https://podporneopatrenia.minedu.sk/vseobecne-informacie/

Katalóg podporných opatrení

Podrobné informácie o jednotlivých podporných opatreniach, podmienkach ich poskytovania a odporúčaných postupoch sú dostupné v Katalógu podporných opatrení MŠVVaM SR.
Link: https://podporneopatrenia.minedu.sk

Krízová intervencia

Krízová intervencia je podporné opatrenie, ktorého cieľom je poskytnúť deťom a žiakom odbornú starostlivosť po krízovej udalosti.
V prípade krízovej situácie škola postupuje podľa svojho krízového intervenčného plánu a platných metodických usmernení. Pri riešení krízových situácií škola spravidla kontaktuje spádové zariadenie poradenstva a prevencie a požiada o realizáciu krízovej intervencie.
Bližšie informácie, odporúčané postupy a metodické materiály sú dostupné na stránke MŠVVaM SR: https://www.minedu.sk/39403-sk/krizova-intervencia/

Postup pri identifikácii potrieb a poskytovaní podpory

Podpora dieťaťa alebo žiaka sa poskytuje na základe identifikovaných potrieb dieťaťa alebo žiaka. Potrebu podpory môže identifikovať pedagogický zamestnanec, odborný zamestnanec školy, školský podporný tím, zákonný zástupca, plnoletý žiak alebo iný odborník podieľajúci sa na vzdelávaní a výchove dieťaťa alebo žiaka.
Pri identifikácii potrieb a poskytovaní podpory škola spravidla postupuje nasledovne:

1. **Identifikovanie potreby podpory prostredníctvom:**
   - ✓ pedagogického pozorovania,
   - ✓ pedagogickej diagnostiky,
   - ✓ orientačnej diagnostiky realizovanej odborným zamestnanectvom školy,
   - ✓ konzultácií s dieťaťom alebo žiakom,
   - ✓ konzultácií so zákonným zástupcom,
   - ✓ podnetu pedagogického alebo odborného zamestnanca školy.
2. **Odborné posúdenie situácie prostredníctvom:**
   - ✓ Prerokovania situácie v rámci ŠPT
   - ✓ zhodnotenia silných stránok, potrieb a bariér dieťaťa alebo žiaka,
   - ✓ zhodnotenia doteraz poskytovanej podpory.
3. **Návrh podporných opatrení (PO)**
   - ✓ Určením predpokladaných vhodných podporných opatrení,

- ✓ stanovením rozsahu a spôsobu ich realizácie,
- ✓ určením zodpovedných osôb za realizáciu podpory.

4. **Vypracovanie vyjadrenia na účel poskytnutia podporného opatrenia (PO)**
   - ✓ určením potreby vypracovať vyjadrenie na účel poskytnutia podporného opatrenia podľa § 145b školského zákona sa toto vypracuje v rozsahu ustanovenom príslušnými právnymi predpismi.
5. **Realizácia podpory prostredníctvom**
   - ✓ poskytovania PO v podmienkach školy,
   - ✓ priebežná spolupráca pedagogických zamestnancov, odborných zamestnancov školy, školského podporného tímu a zákonného zástupcu.
6. **Priebežné vyhodnocovanie účinnosti podpory**
   - ✓ sledovanie efektu poskytovaných opatrení,
   - ✓ priebežná úprava podpory podľa potrieb dieťaťa alebo žiaka.
7. **Prehodnotenie ďalšieho postupu**

   Na základe vyhodnotenia škola spravidla:
   - ✓ pokračuje v poskytovaní podpory,
   - ✓ upraví rozsah alebo formu podpory,
   - ✓ ukončí poskytovanie podpory, ak už nie je potrebná,
   - ✓ pokračuje v poskytovaní podpory a súčasne využíva odbornú konzultáciu alebo metodickú podporu zariadenia poradenstva a prevencie,
   - ✓ zvažuje potrebu zapojenia zariadenia poradenstva a prevencie alebo špecializovaného centra poradenstva a prevencie, ak napriek realizovanej podpore na prvej a druhej podpornej úrovni pretrvávajú ťažkosti dieťaťa alebo žiaka, prípadne ak škola potrebuje odborné posúdenie alebo odborné činnosti presahujúce jej kompetencie.

Dokumentácia ŠPT:

Školský podporný tím vedie dokumentáciu súvisiacu s identifikáciou potrieb dieťaťa alebo žiaka, plánovaním, realizáciou a vyhodnocovaním poskytovanej podpory. Dokumentácia slúži na zabezpečenie kontinuity poskytovanej podpory, koordináciu spolupráce odborných a pedagogických zamestnancov školy a preukázanie realizovaných podporných opatrení.
Dokumentácia zahŕňa najmä:

- ✓ záznamy z pedagogického pozorovania a pedagogickej diagnostiky realizovanej pedagogickými zamestnancami školy,
- ✓ záznamy z orientačnej diagnostiky realizovanej odbornými zamestnancami školy,
- ✓ záznamy z odborných konzultácií so zákonným zástupcom, plnoletým žiakom, pedagogickými zamestnancami školy a ďalšími odborníkmi,
- ✓ záznamy zo stretnutí ŠPT s rodinou/starajúcimi sa osobami,
- ✓ návrhy podpory, plány podpory a záznamy o realizovaných podporných opatreniach,
- ✓ záznamy o realizovaných intervenciách, preventívnych aktivitách, rozvojových a podporných činnostiach,
- ✓ záznamy o poskytovaní kariérového, výchovného, sociálneho a odborného poradenstva,
- ✓ záznamy o krízovej intervencii a následných podporných opatreniach,
- ✓ vyjadrenia na účel poskytnutia podporného opatrenia podľa § 145b školského zákona,
- ✓ odborné podklady, správy z odborných vyšetrení, odborné odporúčania a ďalšie dokumenty predložené zákonným zástupcom alebo plnoletým žiakom,
- ✓ individuálny vzdelávací program a dokumentáciu súvisiacu s jeho tvorbou, realizáciou a vyhodnocovaním,
- ✓ záznamy o spolupráci so zariadením poradenstva a prevencie, špecializovaným centrom poradenstva a prevencie, zdravotníckymi zariadeniami, orgánmi sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately a ďalšími spolupracujúcimi subjektmi,
- ✓ záznamy o priebežnom a záverečnom vyhodnocovaní účinnosti poskytovanej podpory,
- ✓ ďalšiu dokumentáciu súvisiacu s poskytovaním podpory dieťaťu alebo žiakovi podľa charakteru jeho potrieb a podmienok školy.

Dokumentácia sa vedie v rozsahu nevyhnutnom na zabezpečenie podpory dieťaťa alebo žiaka, v súlade s platnými právnymi predpismi, vnútornými predpismi školy a pravidlami ochrany osobných údajov.

Vyhodnocovanie podpory a zvažovanie zapojenia zariadenia poradenstva a prevencie

Vyhodnocovanie podpory predstavuje prirodzenú súčasť procesu poskytovania podpory dieťaťu alebo žiakovi. Jeho cieľom je priebežne posudzovať účinnosť realizovaných podporných opatrení a podporných postupov, identifikovať mieru napĺňania potrieb dieťaťa alebo žiaka a prijímať rozhodnutia o ďalšom smerovaní podpory.

Účinnosť poskytovanej podpory sa spravidla sleduje prostredníctvom pedagogického pozorovania, priebežnej reflexie v rámci školského podporného tímu, konzultácií medzi pedagogickými a odbornými zamestnancami školy, komunikácie so zákonným zástupcom alebo plnoletým žiakom a porovnávania fungovania dieťaťa alebo žiaka v čase.

Vyhodnocovanie podpory nemá charakter formálnej diagnostiky, ale predstavuje odborné pedagogické a odborné posúdenie účinnosti realizovaných opatrení. Pri vyhodnocovaní sa

zohľadňuje individuálny charakter potrieb dieťaťa alebo žiaka, jeho aktuálna situácia, doterajší priebeh podpory a primeraný čas potrebný na prejavenie efektu realizovaných opatrení.
Na základe vyhodnotenia škola spravidla:

a. pokračuje v poskytovaní podpory v nezmenenom rozsahu,
b. upravuje rozsah, intenzitu alebo formu poskytovanej podpory,
c. znižuje intenzitu podpory, ak boli stanovené ciele podpory dosiahnuté,
d. navrhuje ďalšie podporné opatrenia,
e. využíva odborné konzultácie alebo metodickú podporu zariadenia poradenstva a prevencie,
f. zvažuje potrebu zapojenia zariadenia poradenstva a prevencie alebo špecializovaného centra poradenstva a prevencie.

Potreba zapojenia ZPP sa spravidla zvažuje najmä vtedy, ak napriek systematickej podpore poskytovanej na 1. a 2. podpornej úrovni pretrvávajú ťažkosti žiaka, realizované PO neprinášajú očakávaný efekt, problémy majú dlhodobý, komplexný alebo zhoršujúci sa charakter, významne ovplyvňujú vzdelávací proces alebo sociálne fungovanie dieťaťa alebo žiaka, alebo ak škola potrebuje odborné posúdenie, metodické usmernenie alebo odborné činnosti presahujúce jej kompetencie.

Pred zapojením ZPP škola spravidla zabezpečí spracovanie aktuálnej pedagogickej charakteristiky dieťaťa alebo žiaka a ďalších relevantných podkladov potrebných na odborné posúdenie situácie. Pedagogická charakteristika obsahuje najmä informácie o fungovaní dieťaťa alebo žiaka v školskom prostredí, identifikovaných potrebách, realizovaných podporných opatreniach, intervenciách a vyhodnotení ich účinnosti. Súčasťou podkladov môže byť aj odporúčanie školy na zaradenie dieťaťa alebo žiaka do starostlivosti zariadenia poradenstva a prevencie za účelom realizácie odborných činností na podpornej úrovni 3. stupňa.

Preventívne a intervenčné skupinové aktivity

Pri požiadavke na realizáciu preventívnych alebo intervenčných skupinových aktivít zo strany ZPP škola spravidla poskytuje informácie o charaktere identifikovaných ťažkostí, dôvodoch požiadavky a o doteraz realizovaných pedagogických, preventívnych a podporných aktivitách. Pred zapojením ZPP škola podľa povahy situácie využíva dostupné pedagogické a podporné postupy vo svojej kompetencii, napríklad triednické hodiny, ranné kruhy, preventívne programy, zážitkové aktivity alebo ďalšie aktivity zamerané na podporu pozitívnej klímy triedy, spolupráce a bezpečných vzťahov medzi žiakmi. Informácie o realizovaných aktivitách predstavujú významný podklad pre plánovanie ďalšieho odborného postupu zariadenia poradenstva a prevencie.

Odporúčanie na odborné vyšetrenie alebo odbornú intervenciu v ZPP predstavuje odborný postup nadväzujúci na vyhodnotenie podpory poskytovanej v škole a nenahrádza bežné pedagogické a podporné postupy realizované v podmienkach školy.

IVP - Individuálny vzdelávací program

Postavenie individuálneho vzdelávacieho programu v systéme podpory školy.

Individuálny vzdelávací program predstavuje špecifickú formu vzdelávania dieťaťa alebo žiaka, ktorá sa uplatňuje v prípadoch ustanovených školským zákonom. Podľa § 7a školského zákona sa môže dieťa alebo žiak vzdelávať podľa individuálneho vzdelávacieho programu vtedy, ak jeho špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby neumožňujú vzdelávanie podľa školského vzdelávacieho programu školy, ktorú navštevuje. IVP sa preto neuplatňuje automaticky pri každej potrebe podpory, ale v situáciách, keď rozsah a charakter potrieb dieťaťa alebo žiaka vyžadujú výraznejšiu individualizáciu vzdelávania.

Vzťah IVP a podporných opatrení školy

Podporné opatrenia školy predstavujú primárny nástroj podpory na prvej a druhej podpornej úrovni. Individuálny vzdelávací program sa spravidla zvažuje vtedy, keď samotné podporné opatrenia nepostačujú na zabezpečenie primeraných podmienok vzdelávania.

Kedy škola spravidla pristupuje k individuálnemu vzdelávaciemu programu

Škola zvažuje vypracovanie IVP vtedy, keď bežné podporné opatrenia nestačia a dieťa alebo žiak potrebujú výraznejšie prispôsobenie vzdelávania. V praxi môže ísť napríklad o situácie, keď:

- ✓ dieťa nedokáže zvládať učivo v rovnakom rozsahu ako trieda ani pri využití podporných opatrení,
- ✓ je potrebné dlhodobo znížiť rozsah učiva alebo upraviť jeho náročnosť,
- ✓ dieťa potrebuje odlišný spôsob osvojovania učiva (napr. výrazne viac názornosti, individuálne tempo),
- ✓ spôsob hodnotenia musí byť nastavený individuálne (napr. uprednostnenie ústneho skúšania, slovné hodnotenie, úprava foriem overovania vedomostí),
- ✓ zdravotný stav alebo psychické ťažkosti si vyžadujú úpravu organizácie vyučovania alebo dochádzky,
- ✓ dieťa sa nemôže dlhodobo vzdelávať podľa štandardného režimu školy,
- ✓ je potrebné presne a systematicky nastaviť individuálne podmienky vzdelávania.

Individuálny vzdelávací program sa neuplatňuje automaticky, ale len v prípadoch, keď je takýto postup odborne odôvodnený.

Ako môže IVP ovplyvniť vzdelávanie dieťaťa:

Individuálny vzdelávací program môže v odôvodnených prípadoch zahŕňať napríklad:

- ✓ úpravu rozsahu učiva,
- ✓ úpravu spôsobu vyučovania,
- ✓ individuálne nastavenie hodnotenia,
- ✓ úpravu organizácie vyučovania,
- ✓ úpravu dochádzky do školy,
- ✓ špecifické podmienky podpory zo strany školy.

Cieľom IVP je vytvoriť také podmienky, aby dieťa mohlo napredovať primerane svojim možnostiam.

Bližšie informácie: https://www.slov-lex.sk/ezbierky/pravne-predpisy/SK/ZZ/2008/245/

POZNÁMKA:

Škola vychádza zo zdrojov na webovom sídle : *SLOVENSKO. MINISTERSTVO ŠKOLSTVA, VÝSKUMU, VÝVOJA A MLÁDEŽE SR a NÁRODNÝ INŠTITÚT VZDELÁVANIA A MLÁDEŽE. Učenie rešpektujúce rozmanitosť* [online]. Bratislava: Ministerstvo školstva, výskumu, vývoja a mládeže SR, c2024 [cit. 2026-10-26]. Dostupné z: https://ucime.vzdelavanie21.sk/praca-s-rozmanitou-triedou/#elementor-toc__heading-anchor-11

- ✓ Katalóg podporných opatrení
- ✓ Krízová intervencia
- ✓ ŠVP 2023 (vrátane dodatkov)
- ✓ ePoradenstvo – internetová aplikácia poskytuje nástroje pre podporu odborných činností oblasti diagnostiky, poradenstva a prevencie (VÚDPaP)
- ✓ Odborné materiály pre školy a zriaďovateľov k desegregácii (MŠVVaM SR)
- ✓ Podpora odídencov z Ukrajiny vo vzdelávaní (NIVaM)
- ✓ Inkluzívne vzdelávanie – skúsenosť slovenských škôl (UMB)
- ✓ Index inklúzie: Príručka na rozvoj škôl s dôrazom na inkluzívne hodnoty (NDS)
- ✓ Podpora inkluzívneho vzdelávania žiakov základných škôl v SR v školskom roku 2023/2024 v SR – správa z tematickej inšpekcie (ŠŠI)
- ✓ Inklucentrum
- ✓ Zapojme všechny (NPI, ČR)
- ✓ Desatero úspešné práce s heterogenní třídou – príručka (NPI, ČR)
- ✓ Pomůcky do výuky pro práci učitele v heterogenní třídě – I. díl (NPI, ČR)
- ✓ Pestrá třída – séria videí (NPI, ČR)
- ✓ Inkluzivní škola (META, o. p. s., ČR)

Škola priebežne aplikuje vo výchove a vzdelávaní vybrané prvky z týchto zdrojov.

Kapitola bude podrobnejšie vypracovaná do 31. augusta 2027.

9. OSOBITOSTI VÝCHOVY A VZDELÁVANIA CUDZINCOV

Osobitosti výchovy a vzdelávania cudzincov spočívajú v zohľadňovaní všetkých ich výchovnovzdelávacích potrieb, ktoré vyplývajú z inej jazykovej a kultúrnej skúsenosti. Títo žiaci často nedostatočne ovládajú vyučovací jazyk školy, ktorý sa pre nich stáva nielen jazykom

komunikácie, ale aj akademickým jazykom, v ktorom si osvojujú vzdelávací obsah jednotlivých vyučovacích predmetov, častokrát na veľmi nízkej úrovni. Môžu to byť žiaci s nedostatočným predchádzajúcim alebo prerušeným vzdelaním. Niektorí žiaci môžu mať za sebou traumatické skúsenosti, či nepriaznivé a ťažké životné situácie, čo môže nepriaznivo ovplyvňovať ich kognitívny výkon, schopnosť sebaregulácie a správanie vo vzťahoch, ako i spontánne reakcie na niektoré podnety. Tento stav môže mať dočasný, ale aj trvalý charakter. Pri realizácii výchovnovzdelávacieho procesu je potrebné zohľadniť tieto aspekty a zamerať sa nielen na dlhodobú jazykovú podporu žiakov, ale aj na ich kultúrne, spoločenské či kariérne potreby a zároveň celý systém ich psychosociálnej pomoci a adaptácie.

Systém podpory žiakov – cudzincov zahŕňa:

- ✓ identifikáciu potrieb, prekážok a bariér vo výchove a vzdelávaní formou pedagogickej a orientačnej diagnostiky, monitoringu a hodnotenia rizík;
- ✓ úpravu metód a foriem vo výchove a vzdelávaní;
- ✓ uplatňovanie personalizovaného a diferencovaného prístupu úpravou obsahu výchovy a vzdelávania a hodnotenia výsledkov dosiahnutých vo výchove a vzdelávaní;
- ✓ poskytnutie psychosociálnej podpory (podľa možností aj v materinskom jazyku žiaka) na účely adaptácie a stabilizácie žiaka;
- ✓ podporu pri osvojovaní si štátneho jazyka a zároveň podporu pri osvojovaní si vyučovacieho jazyka školy, pokiaľ ním je iný ako slovenský jazyk;
- ✓ podporu zameranú na nadobudnutie zručností interkultúrnej komunikácie a zvládnutie interkultúrnych rozdielov, pričom uvedená podpora je zameraná aj na prácu s ostatnými žiakmi;
- ✓ poskytnutie špeciálnych edukačných publikácií a kompenzačných pomôcok a možnosť ich používania na vyučovaní, pri overovaní spôsobilostí a znalostí a hodnotení výsledkov dosiahnutých vo vzdelávaní.

Metodické usmernenie k systému podpory žiakov – cudzincov sa nachádza v dokumente Sprievodca k osobitostiam výchovy a vzdelávania cudzincov.

Okrem toho sa odporúča poskytnúť týmto žiakom:

- ✓ podporu pri rozvoji materinského jazyka a kultúrnej identity (podľa podmienok školy),
- ✓ komplexnú psychologickú podporu vrátane krízovej intervencie, psychoterapie a poradenstva v prípade, že psychosociálna podpora na účely adaptácie nebola dostatočná; škola ju spravidla zabezpečuje sprostredkovane v multidisciplinárnej spolupráci so zariadením poradenstva a prevencie alebo inými odbornými subjektmi.

V prípade odporúčaných podporných opatrení sa pri výchove a vzdelávaní cudzincov využíva Katalóg podporných opatrení. V školskom vzdelávacom programe definuje škola všetky podmienky pre výchovu a vzdelávanie cudzincov v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania. Úprava obsahu výchovy a vzdelávania sa môže realizovať formou rozloženia v rámci vzdelávacieho cyklu či stupňa vzdelania, príp. nevyhnutnej redukcie obsahu. Pri realizácii výchovno-vzdelávacieho procesu sa berie ohľad na úroveň doterajšieho vzdelania, psychosociálnu adaptáciu a postupné osvojovanie si vyučovacieho jazyka, a to v dvoch oblastiach: osvojenie si základných komunikačných zručností a rozvoj akademického jazyka.

To si vyžaduje úpravy nielen vo vyučovacom predmete slovenský jazyk a literatúra, ale aj v ostatných vyučovacích predmetoch. Časť výchovno-vzdelávacieho procesu v adaptačnej triede možno uskutočňovať v príslušnom cudzom jazyku alebo v jazyku príslušnej národnostnej menšiny. Tieto úpravy je možné realizovať na základe jazykovej diagnostiky bez potreby vyjadrenia zariadenia poradenstva a prevencie. Hodnotenie cudzinca je nevyhnutná súčasť výchovno-vzdelávacieho procesu tak, ako aj u ostatných žiakov školy. Cudzinca je žiaduce hodnotiť individuálne, prihliadať na úroveň adaptácie žiaka, jeho psychosociálne podmienky. Vo všeobecnosti u všetkých cudzincov zaradených na základné vzdelávanie v adaptačnom období platí, že si prichádzajúci žiak – cudzinec osvojí do dvoch rokov, akademický jazyk, t. j. terminológiu vyučovacích predmetov, širokú slovnú zásobu a zložitejšie vetné konštrukcie, za päť až sedem rokov, niekedy až desať rokov. Adaptačné obdobie žiaka – cudzinca je obdobie prvého roku vzdelávania (t. j. dve hodnotiace obdobia/jedno hodnotiace obdobie = jeden polrok školského roka) žiaka v škole na území Slovenskej republiky. Štátny vzdelávací program pre základné vzdelávanie konsolidované znenie 2026 zohľadňoval pri ich hodnotení nedostatočnú znalosť štátneho jazyka, resp. vyučovacieho jazyka, nakoľko ide o závažnú súvislosť, ktorá ovplyvňuje ich výkon. Zároveň platí, že základná škola zohľadní úroveň ovládania jazyka aj v ďalších rokoch jeho vzdelávania, nakoľko osvojenie akademického jazyka zväčša trvá niekoľko rokov. Počas adaptačného obdobia žiaka – cudzinca, v čase psychosociálnej adaptácie a osvojovania vyučovacieho jazyka školy, sa odporúča pri priebežnom aj súhrnnom hodnotení využívať prevažne slovné hodnotenie, a to najmä u žiakov 1. stupňa základnej školy. U žiakov 2. stupňa sa odporúča hodnotiť slovne, prípadne doplniť klasifikáciu slovným hodnotením (tzv. kombinované hodnotenie). Pri výbere formy hodnotenia žiaka je potrebné vychádzať z jeho kultúrneho kontextu. Podporný systém hodnotenia cudzinca nastavia pedagogickí zamestnanci v spolupráci s odbornými zamestnancami alebo školským podporným tímom, respektíve s odbornými zamestnancami zariadenia poradenstva a prevencie. Je žiaduce, aby triedny učiteľ vysvetlil ostatným žiakom triedy a zákonným zástupcom, prečo je žiak – cudzinec hodnotený inak.

Podpora na osvojovanie si vyučovacieho jazyka školy sa realizuje:

- ✓ integrovane v rámci vyučovacích predmetov uplatňovaním metód, foriem, stratégií a postupov na podporu osvojovania si vyučovacieho jazyka ako cudzieho jazyka,
- ✓ v rámci voliteľných (disponibilných) hodín.

Zároveň sa pre cudzincov na odstránenie jazykových bariér organizujú kurzy štátneho jazyka. Kurzy zabezpečuje škola v rozsahu podľa výsledkov jazykovej diagnostiky, aktuálne platných podmienok vzdelávania cudzincov v súlade s Katalógom podporných opatrení a podmienok školy. Formu a rozsah podpory osvojovania si jazyka je nutné prispôsobiť individuálnym potrebám cudzinca a podmienkam školy. Pre efektívne nastavenie jazykovej podpory daného žiaka je potrebné určiť jeho úroveň ovládania vyučovacieho jazyka vo všetkých komunikačných jazykových činnostiach (počúvanie s porozumením, ústny prejav, čítanie s porozumením, písomný prejav). Základnú informatívnu jazykovú diagnostiku je možné realizovať aj priamo v škole, v školách s vyučovacím jazykom slovenským formou Vstupného testu na určenie ovládania slovenského jazyka, ktorý je súčasťou sprievodných materiálov k podporným opatreniam. V prípade žiakov so zdravotným znevýhodnením je potrebné jazykovú

diagnostiku zabezpečiť s prihliadnutím na špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby žiaka (napr. predĺženie času, zväčšenie písma, prítomnosť tlmočníka do posunkového jazyka a pod.). Cudzincom, ktorí nedostatočne ovládajú vyučovací jazyk, môže škola s cieľom vytvorenia vhodných podmienok na osvojenie si vyučovacieho jazyka poskytnúť podporu aj formou vzdelávania v adaptačnej triede. Jazyková podpora v adaptačnej triede sa poskytuje v rámci povinných vyučovacích predmetov, voliteľných vyučovacích predmetov, v ktorých sa uplatňujú metódy a formy výchovy a vzdelávania vyučovacieho jazyka ako cudzieho jazyka, kurzu vyučovacieho jazyka, zároveň je žiakovi poskytovaná aj psychosociálna podpora. V prípade potreby, napríklad keď nastúpia do školy v inom ako 1. ročníku, môžu školy využiť i vyššie zmienené podporné opatrenia na osvojenie si slovenského jazyka. Ak je u žiaka potrebná rozsiahlejšia podpora vrátane podpory špeciálnych výchovnovzdelávacích potrieb, môže mu byť poskytnutá komplexná podpora aj formou individuálneho vzdelávacieho programu.

10. HODNOTENIE ŽIAKOV

Systematické hodnotenie je neoddeliteľnou súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu. Slúži predovšetkým na poskytovanie spätnej väzby žiakom a podporu ich učenia sa, na poskytovanie spätnej väzby učiteľom a usmerňovanie ich vyučovania a na informovanie rodičov a zákonných zástupcov o tom, ako ich deti zvládajú školské vzdelávanie. Zámerom a účelom hodnotenia nie je triedenie a selekcia žiakov. Hodnotenie zároveň nie je len vyjadrením toho, koľko si žiaci z učiva zapamätali, ale reflektuje ich schopnosť aplikovať osvojované vedomosti a zručnosti v praktických situáciách. Hodnotenie prebieha počas celého procesu výchovy a vzdelávania, pričom sa rozlišuje priebežné hodnotenie (počas klasifikačného obdobia) a súhrnné hodnotenie (na konci klasifikačného obdobia). Žiak má právo byť informovaný o výsledkoch hodnotenia svojich vedomostí, zručností a spôsobilostí bezodkladne, zrozumiteľne a inštruktívne (návodne). Hodnotenie žiaka sa vykonáva v súlade so zákonom č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní a s vyhláškou Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky č. 223/2022 Z. z. o základnej škole (ďalej „vyhláška o ZŠ“), ktoré ustanovujú zásady hodnotenia a klasifikácie žiakov v základnej škole. Tieto právne normy umožňujú slovné hodnotenie, klasifikáciu, kombináciu slovného hodnotenia a klasifikácie alebo hodnotenie inou formou, ktoré je v súlade s princípmi a cieľmi výchovy a vzdelávania. Hodnotenie odráža mieru dosiahnutia vzdelávacích štandardov a úroveň rozvoja spôsobilostí vyplývajúcich z gramotností definovaných v Štátnom vzdelávacom programe pre základné vzdelávanie (ďalej „ŠVP“), pokrok žiaka v čase a kvalitu procesu učenia. Predmetom hodnotenia nie je osobnosť žiaka, ani jeho psychologické charakteristiky, prípadne jeho limity vyplývajúce zo znevýhodnenia, ale výlučne proces a výsledky jeho učenia sa, jeho úsilie a angažovanosť.

Princípy hodnotenia

Hodnotenie procesu učenia a výsledky procesu učenia sa žiaka v základnom vzdelávaní sa riadi týmito princípmi: Zákonnosť a súlad so ŠVP – hodnotenie prebieha v súlade so zákonom č. 245/2008 Z. z. a vyhláškou o základnej škole a vychádza z cieľov, obsahov a vzdelávacích štandardov stanovených v štátnom vzdelávacom programe a v školskom vzdelávacom programe príslušnej školy.

Kriteriálnosť – činnosti, prejavy a výkony žiaka sa posudzujú vo vzťahu k vopred stanoveným kritériám (vzdelávacím štandardom, hodnotiacim kritériám, úrovňovým hodnotiacim rámcom, minimálnemu učebnému výstupu), nie vo vzťahu k výkonom ostatných žiakov. Základným referenčným bodom pri posudzovaní, či žiak dosahuje úroveň potrebnú na priznanie stupňa vzdelania, je minimálny učebný výstup. Minimálny učebný výstup je základným referenčným bodom pri posudzovaní, či žiak dosahuje úroveň potrebnú na priznanie stupňa vzdelania.

Formatívnosť a podpora učenia – ťažiskom priebežného hodnotenia je formatívne hodnotenie počas procesu učenia, ktoré pomáha žiakovi pochopiť, kde sa nachádza (čo vie, aké má spôsobilosti), kam smeruje (čo sú jeho ciele) a ako sa tam môže dostať (aký je optimálny postup na dosiahnutie cieľov).

Spravodlivosť a primeranosť – hodnotenie primerane zohľadňuje individuálne vzdelávacie potreby každého žiaka, jeho zdravotný stav, sociálny kontext a jazykové prostredie pri zachovaní primeranej náročnosti a rovnakých základných kritérií.

Zrozumiteľnosť a transparentnosť – kritériá, spôsoby a formy hodnotenia sú žiakom a zákonným zástupcom vopred známe a vysvetlené. Žiak má právo poznať zdôvodnenie každého svojho hodnotenia.

Participatívnosť žiakov – hodnotenie zahŕňa aj sebahodnotenie a rovesnícke hodnotenie ako nástroje rozvoja metakognície, zodpovednosti a schopnosti reflektovať vlastné učenie. *Celostnosť* – hodnotenie sa zameriava na vedomosti, zručnosti – spôsobilosti v ich vzájomných súvislostiach. Odráža aj kvalitu a hĺbku vedomostí, nielen ich rozsah a správnosť.

Formy a typy hodnotenia

Hodnotenie v školskom prostredí prebieha priebežne, počas hodnotiaceho obdobia a na konci hodnotiaceho obdobia. Podľa toho sa líši aj jeho forma a ciele.

Priebežné hodnotenie sa realizuje počas hodnotiaceho obdobia. Je zamerané najmä na sledovanie a diagnostikovanie úrovne vedomostí, zručností a spôsobilostí žiaka, na poskytovanie včasnej a zrozumiteľnej spätnej väzby a na podporu ďalšieho učenia sa žiaka. Umožňuje učiteľovi aj žiakovi priebežne sledovať pokrok v dosahovaní vzdelávacích cieľov, identifikovať silné stránky aj oblasti, ktoré si vyžadujú ďalší rozvoj a podľa potreby prispôsobovať vyučovacie postupy. Priebežné hodnotenie zároveň poskytuje informácie zákonným zástupcom o priebehu vzdelávania a podporuje individualizáciu a diferenciáciu vyučovania.

V priebehu hodnotiaceho obdobia sa realizuje diagnostika žiakovho poznania v konkrétnej téme, priebeh osvojovania a kvalita osvojenia vedomostí, zručností – spôsobilostí:

- ✓ diagnostické hodnotenie – používané pred preberaním nového učiva s cieľom zistiť východiskovú úroveň žiakov, ich potreby a potenciál,
- ✓ formatívne hodnotenie – je hlavným typom hodnotenia v základnom vzdelávaní. Učiteľ ho využíva priebežne počas vyučovania na plánovanie ďalších krokov, na úpravu vyučovacích stratégií a na podporu žiaka v učení. Hlavným účelom formatívneho hodnotenia je zefektívniť učenie sa žiakov, ktorí sú hlavnými adresátmi jeho výstupov. Výstupy majú formu inštruktívnej slovnej spätnej väzby (ústnej či písomnej), a to bez ohľadu na to, akú formu priebežného hodnotenia škola v danom predmete používa,

- ✓ sumatívne hodnotenie – využíva sa po ukončení preberania tematického celku alebo inej ucelenej časti učiva, predchádza mu formatívne hodnotenie a cieľom je posúdiť úroveň zvládnutia učiva jednotlivými žiakmi. Účelom je overiť výslednú úroveň vedomostí, zručností – spôsobilostí žiakov po prebratí istého celku učiva a poskytnúť učiteľovi spätnú väzbu na jeho vyučovacie postupy. Hlavnými adresátmi sumatívneho hodnotenia sú žiaci a ich zákonní zástupcovia, pričom výstupy sú vo forme, akú škola využíva na priebežné hodnotenie daného vyučovacieho predmetu (známka, body, percentá, rubriky, slovné hodnotenie a pod.).

Súhrnné hodnotenie sa uskutočňuje na konci hodnotiaceho obdobia a poskytuje celkovú informáciu o úrovni dosiahnutých vzdelávacích výsledkov žiaka vo vzťahu k cieľom a vzdelávacím štandardom stanoveným v štátnom a školskom vzdelávacom programe. Jeho cieľom je zhrnúť mieru, do akej si žiak osvojil požadované vedomosti, zručnosti – spôsobilosti a poskytnúť zrozumiteľnú informáciu žiakovi a jeho zákonným zástupcom o výsledkoch jeho vzdelávania. Súhrnné hodnotenie zároveň môže slúžiť ako podklad pre rozhodovanie o ďalšom vzdelávacom postupe žiaka a poskytuje údaje využiteľné na zvyšovanie kvality vzdelávania na úrovni školy aj vzdelávacieho systému. Priebežné aj súhrnné hodnotenie dopĺňa aj *sebahodnotenie a rovesnícke hodnotenie*. Cieľom je systematický rozvoj sebapoznania a sebahodnotenia žiaka ako súčasť rozvoja očakávaných spôsobilostí. Žiaci sa učia pomenovať svoje silné stránky, oblasti na zlepšenie, stanovovať si realistické ciele a plánovať kroky k ich dosiahnutiu. Rovesnícke hodnotenie sa využíva ako podporný nástroj učenia – žiaci sa učia poskytovať si navzájom konštruktívnu spätnú väzbu podľa vopred dohodnutých kritérií. Učiteľ dbá na bezpečnú atmosféru, rešpekt a ochranu dôstojnosti každého žiaka.

Ciele hodnotenia

- ✓ Priebežné hodnotenie poskytuje žiakovi takú spätnú väzbu o úrovni jeho vedomostí, zručností – spôsobilostí, ktorá zefektívňuje jeho učenie sa a včasne a zrozumiteľne informuje žiaka aj jeho zákonných zástupcov o priebehu jeho vzdelávania a o jeho pokroku.
- ✓ Priebežné hodnotenie slúži aj ako spätná väzba pre učiteľov, na základe ktorej môžu skvalitňovať svoje metodické postupy a lepšie diferencovať a prispôsobovať ich potrebám jednotlivých žiakov.
- ✓ Súhrnné hodnotenie zachytáva mieru, do akej plní žiak stanovené výchovno-vzdelávacie ciele. Poskytuje informácie žiakovi a jeho zákonným zástupcom o vzdelávacích výsledkoch žiaka a o ďalších skutočnostiach týkajúcich sa jeho školského vzdelávania.
- ✓ Súhrnné hodnotenie poskytuje údaje pre inštitúcie na vyšší stupňoch vzdelávania ako predpoklad pre rozhodovanie o smerovaní žiaka v ďalšom vzdelávaní.
- ✓ Súhrnné hodnotenie poskytuje údaje, ktoré sa využívajú na zvyšovanie kvality vzdelávania na úrovni školy a systému.

Formy hodnotenia

Formy priebežného hodnotenia:

- ✓ klasifikácia,
- ✓ slovné hodnotenie,
- ✓ kombinácia klasifikácie a slovného hodnotenia,
- ✓ hodnotenie inou formou, ktorá je v súlade s princípmi a cieľmi výchovy a vzdelávania, napr. prostredníctvom hodnotiacich rubrík, portfólia alebo kombinácie viacerých nástrojov.

Formy súhrnného hodnotenia:

- ✓ slovné hodnotenie pre 1. – 5. ročník ZŠ; 6. – 9. ročník ak nejde o niektorý z vybraných vyučovacích predmetov,
- ✓ klasifikácia,
- ✓ kombinované hodnotenie.

Konkrétny spôsob využitia týchto foriem v jednotlivých ročníkoch a predmetoch vymedzuje školský vzdelávací program v súlade s týmto ŠVP, zákonom č. 245/2008 Z. z. a vyhláškou o základnej škole. Škola pritom zabezpečí, aby kritériá pre jednotlivé formy hodnotenia jasne vyjadrovali mieru osvojenia vedomostí, zručností – spôsobilostí a to, či žiak v odôvodnených prípadoch dosahuje minimálny učebný výstup. *Forma súhrnného hodnotenia vo vyučovacom predmete nemusí byť rovnaká ako forma priebežného hodnotenia v danom predmete.*

Klasifikácia je spôsob hodnotenia vzdelávacích výsledkov žiaka prostredníctvom klasifikačných stupňov, ktoré vyjadrujú mieru dosiahnutia očakávaných výkonov stanovených vo vzdelávacích štandardoch. Jej hlavnou funkciou je poskytnúť zrozumiteľnú a porovnateľnú informáciu o úrovni zvládnutia učiva a o kvalite výkonu žiaka v danom období. Klasifikácia sumarizuje výsledky učenia, umožňuje orientáciu žiaka, učiteľa aj rodičov v dosahovaných výsledkoch a slúži aj na rozhodovanie o ďalšom vzdelávacom postupe. Aby plnila svoju funkciu, mala by vychádzať z vopred známych kritérií, byť spravodlivá, primeraná veku žiakov a mala by sa opierať o viacero dôkazov o učení žiaka, nielen o jednorazový výsledok.

Hodnotenie žiaka vykonávané formou klasifikácie sa vyjadruje klasifikačnými stupňami:

1 – výborný,

2 – chválitebný,

3 – dobrý,

4 – dostatočný,

5 – nedostatočný.

Slovné hodnotenie je spôsob hodnotenia, ktorý poskytuje kvalitatívnu spätnú väzbu o priebehu a výsledkoch učenia žiaka prostredníctvom opisného vyjadrenia. Zameriava sa na to, čo sa žiak naučil, v čom napreduje, aké stratégie pri učení využíva a v ktorých oblastiach potrebuje ďalšiu podporu. Jeho cieľom je podporovať učenie, rozvoj sebahodnotenia a motiváciu žiaka tým, že pomenúva silné stránky výkonu aj možnosti ďalšieho zlepšenia. Slovné hodnotenie poskytuje širší obraz o učení žiaka než samotná známka, umožňuje zachytiť individuálny pokrok a je dôležitým nástrojom formatívneho hodnotenia, ktoré usmerňuje ďalší proces učenia a vyučovania.

Kombinované hodnotenie je spôsob hodnotenia, pri ktorom sa spája klasifikácia so slovným hodnotením. Poskytuje žiakovi, jeho zákonným zástupcom aj učiteľovi komplexnejšiu informáciu o výsledkoch vzdelávania. Známka vyjadruje celkovú úroveň dosiahnutých výkonov žiaka, zatiaľ čo slovná časť hodnotenia dopĺňa túto informáciu o opis priebehu učenia, silných stránok žiaka, oblastí na zlepšenie a odporúčaní pre ďalší rozvoj. Kombinované hodnotenie tak prepája sumarizačnú funkciu klasifikácie s podporujúcou a rozvojovou funkciou slovného hodnotenia a prispieva k lepšiemu porozumeniu individuálneho pokroku žiaka v procese učenia.

Hodnotenie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami a žiakov z rôznorodého prostredia

Hodnotenie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (ŠVVP) sa realizuje v súlade so zákonom č. 245/2008 Z. z., podpornými opatreniami a individuálnym vzdelávacím programom. Pri hodnotení sa zohľadňuje charakter ŠVVP, odporúčania zariadení prevencie a poradenstva a podpora, ktorú žiak počas vzdelávania dostáva. V rámci podpory inkluzívneho vzdelávania a v súlade s rešpektovaním individuálnych potrieb žiakov, ako aj v kontexte individuálneho vzdelávacieho programu sa upravuje aj spôsob hodnotenia žiaka so ŠVVP, vrátane využívania slovného hodnotenia, klasifikácie, iných foriem hodnotenia v súlade s princípmi výchovy a vzdelávania alebo kombinovaných foriem v súlade s legislatívnymi predpokladmi, týmto štátnym vzdelávacím programom a podpornými opatreniami. Pri hodnotení žiakov zo sociálne znevýhodňujúceho prostredia, žiakov z odlišného jazykového prostredia a novoprisťahovaných žiakov (viac k tejto téme v kapitole Osobitosti výchovy a vzdelávanie cudzincov) škola uplatňuje zásadu rovnakých príležitostí, primerane zohľadňuje jazykovú bariéru a adaptačné obdobie, poskytuje podporu a využíva diagnostické a formatívne nástroje na sledovanie pokroku žiaka. Pri posudzovaní možnosti prisúdenia stupňa vzdelania alebo zvažovaní postupu žiaka do vyššieho cyklu vzdelávania sa využíva minimálny učebný výstup (MUV), ktorý predstavuje základnú referenčnú úroveň pri hodnotení (pre žiakov reformných ročníkov).

Charakteristika minimálneho učebného výstupu (pre „reformné ročníky“)

Minimálny učebný výstup pre žiakov v súlade s ŠVP (2023 a jeho dodatkov) predstavuje základnú kvalitatívnu úroveň vedomostí, zručností – spôsobilostí nutných a postačujúcich na priznanie stupňa vzdelania a na postup do ďalšieho vzdelávacieho cyklu alebo stupňa vzdelávania. Pri žiakovi so ŠVVP sa pri hodnotení skúma najmä to, či dosiahol minimálny učebný výstup pri primeranej podpore (úprava metód, tempa, foriem práce, prostredia, pomôcok a pod.). Žiak so ŠVVP môže byť v celkovom hodnotení hodnotený ako prospel aj vtedy, ak nedosahuje celú vyššiu úroveň vzdelávacích štandardov, ale dosahuje minimálny učebný výstup, ktorý je v ŠVP definovaný ako dolná hranica pri hodnotení. Ak žiak so ŠVVP nedosahuje minimálny učebný výstup ani pri realizovaných podporných opatreniach, škola:

- ✓ zhodnotí účinnosť doterajších podporných opatrení a zváži ich úpravu alebo posilnenie,
- ✓ v spolupráci so zariadením poradenstva a prevencie a so zákonným zástupcom posúdi vhodnosť ďalšieho vzdelávacieho postupu (úprava individuálneho vzdelávacieho programu, využitie ďalších stupňov podpory, prípadne ďalšie postupy v súlade so školským zákonom),
- ✓ pri rozhodovaní o opakovaní ročníka alebo zmene vzdelávacej dráhy uplatňuje zásadu najlepšieho záujmu dieťaťa.

Forma hodnotenia žiakov so ŠVVP (slovné hodnotenie, klasifikácia, iné formy hodnotenia alebo ich kombinácia) sa volí tak, aby:

- ✓ bola v súlade so školským zákonom, vyhláškou o základnej škole a podpornými opatreniami, − zodpovedala individuálnym potrebám žiaka,
- ✓ umožňovala jasne vyjadriť, do akej miery žiak dosahuje minimálny učebný výstup a prípadne vyššiu úroveň vzdelávacích štandardov.

Konkretizácia úprav hodnotenia je spracovaná ako súčasť kapitoly ŠVP Osobitosti výchovy a vzdelávania žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania.

Externé hodnotenie

Žiaci základných škôl sa zúčastňujú národných a medzinárodných testovaní podľa platných predpisov a rozhodnutí Ministerstva školstva, výskumu, vývoja a mládeže Slovenskej republiky. Dáta z externých meraní slúžia predovšetkým ako zdroj spätnej väzby pre učiteľov, školy, zriaďovateľov, autorov kurikulárnych dokumentov, školskú inšpekciu a decíznu sféru (tvorcov vzdelávacej politiky). Výsledky týchto testovaní nesmú byť jediným alebo dominantným kritériom pri hodnotení jednotlivých žiakov ani kvality práce jednotlivých učiteľov či škôl.

Školy a učitelia využívajú výsledky externých meraní najmä na:

- ✓ objektívne posúdenie úrovne dosahovaných vzdelávacích výsledkov,
- ✓ analýzu silných a slabých stránok vzdelávacieho procesu,
- ✓ zlepšovanie školského vzdelávacieho programu, vyučovacích stratégií a podpory žiakov,
- ✓ úpravy vnútorného systému hodnotenia.

Dokumentácia a komunikácia výsledkov hodnotenia

Hodnotenie žiaka sa dokumentuje v školskej pedagogickej dokumentácii a v ďalšej dokumentácii určenej v školskom vzdelávacom programe v súlade so zákonom 245/2008 Z. z. a s vyhláškou o základnej škole, ako aj ďalšími relevantnými právnymi predpismi. Škola zabezpečí, aby dokumentácia odrážala nielen sumatívne a súhrnné výsledky, ale aj informácie o pokroku žiaka a podpornej práci s ním. Učitelia pravidelne informujú žiakov a ich zákonných zástupcov o priebehu učenia, pokroku a dosiahnutých výsledkoch žiakov a systematicky vytvárajú priestor na komunikáciu o týchto skutočnostiach (napr. formou konzultácií, triednych schôdzok, individuálnych pohovorov) s cieľom spoločne naplánovať a zabezpečiť optimálny rozvoj žiaka.

Školský vzdelávací program spresní vnútorný systém hodnotenia žiakov v konkrétnej škole, ktorý obsahuje o. i.:

- ✓ formu a konkrétne metódy priebežného a súhrnného hodnotenia pre každý hodnotený vyučovací predmet,
- ✓ vyučovacie predmety, v ktorých sa žiaci príslušných ročníkov nehodnotia,
- ✓ postup, ktorým sa v jednotlivých predmetoch odvodí z priebežného hodnotenia žiaka jeho súhrnné hodnotenie,
- ✓ spôsob, akým budú učitelia viesť evidenciu o hodnotení (spôsob dokumentovania pokroku žiaka),
- ✓ intervaly preverovania vzdelávacích výsledkov žiakov, ako aj pravidlá preverovania (napr. počet písomných prác počas jedného dňa, spôsob oznamovania písomných prác alebo iných preverovaní vzdelávacích výsledkov žiaka),
- ✓ koordináciu hodnotenia medzi učiteľmi jednotlivých predmetov a ročníkov s dôrazom na jednotné chápanie a uplatňovanie kritérií a foriem hodnotenia, ako aj uplatňovanie minimálneho učebného výstupu,

- ✓ pravidlá pravidelného informovania žiaka a jeho zákonných zástupcov o pokroku v oblasti jeho vedomostí, zručností a spôsobilostí v kontexte stanovených cieľov a očakávaných výstupov zo vzdelávania,
- ✓ spôsob, akým budú triedni učitelia a vedenie školy priebežne informovaní o stave hodnotenia jednotlivých žiakov.

Vnútorný systém hodnotenia žiakov je uvádzaný v prílohách k tomuto ŠkVP:

Príloha k ŠkVP č. 11/1 Systém hodnotenia tzv. „reformné ročníky" (pre žiakov s nástupom do prvého ročníka od školského roku 2024/2025 - súlad (2023) a jeho dodatkov),

Príloha k ŠkVP č. 11/2 Systém hodnotenia tzv. nereformné ročníky (pre žiakov 4. ročníka až 9. ročníka

11. STRATÉGIU DIGITÁLNEJ TRANSFORMÁCIE VZDELÁVANIA

Škola systematicky rozvíja digitálne kompetencie žiakov i pedagogických zamestnancov s cieľom zvyšovať kvalitu vzdelávania, podporovať inkluzívne prostredie a odstraňovať digitálne nerovnosti. Stratégia reflektuje potreby žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia a žiakov z marginalizovaných komunít, ktorí tvoria významnú časť školskej populácie.

1. *Ciele digitálnej transformácie*

- ✓ zabezpečiť rovný prístup všetkých žiakov k digitálnym technológiám,
- ✓ podporovať rozvoj funkčnej gramotnosti (čitateľskej, matematickej, digitálnej) s využitím vhodných digitálnych nástrojov,
- ✓ rozvíjať kritické myslenie, mediálnu gramotnosť a bezpečné správanie na internete,
- ✓ zvyšovať motiváciu žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia pomocou interaktívnych a praktických foriem práce.

2. *Opatrenia na úrovni školy*

- ✓ Vybavenie a prístup: škola zabezpečuje prístup k tabletom, notebookom a interaktívnym technológiám počas vyučovania.
- ✓ Podpora učiteľov: pravidelné profesijné vzdelávanie v oblasti digitálnych nástrojov, interaktívnych metód a inkluzívneho vyučovania podporeného technológiami.
- ✓ Digitálny koordinátor: koordinuje rozvoj digitálnej infraštruktúry, metodicky podporuje učiteľov a vyhľadáva projekty a granty zamerané na digitálnu inklúziu.

3. *Digitálna podpora žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia*

- ✓ využívanie jednoduchých, vizuálne orientovaných digitálnych nástrojov (napr. interaktívne cvičenia, nahrávky, obrázkové mapy), ktoré podporujú porozumenie aj u žiakov so slabšou znalosťou vyučovacieho jazyka,
- ✓ zapájanie asistentov učiteľa do práce s digitálnymi platformami, aby žiakom pomáhali pri samostatných úlohách,

4. *Digitálna kultúra školy*

- ✓ škola buduje prostredie, v ktorom sa technológie využívajú bezpečne, eticky a s rešpektom,
- ✓ žiaci sa učia, ako overovať informácie, ako si chrániť osobné údaje a ako komunikovať online,

5. *Spolupráca s rodičmi a komunitou*

- ✓ spolupracujeme s komunitnými centrami a mimovládnymi organizáciami, ktoré sa venujú digitálnej inklúzii,

6. *Ciele digitálnej transformácie do budúcnosti*

- ✓ **Zvyšovať dostupnosť digitálnych zariadení** pre žiakov, najmä pre žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia.
- ✓ **Modernizovať digitálnu infraštruktúru** – zlepšovať konektivitu, doplňať interaktívne vybavenie, aktualizovať zariadenia.
- ✓ **Rozširovať digitálne kompetencie učiteľov** prostredníctvom systematického vzdelávania a metodickej podpory.
- ✓ **Zavádzať nové digitálne nástroje a platformy**, ktoré podporujú pochopenie učiva, vizuálne učenie a samostatnú prácu žiakov.
- ✓ **Posilňovať digitálne zručnosti žiakov** v oblasti mediálnej gramotnosti, bezpečnosti a kritického hodnotenia informácií.
- ✓ **Prehlbovať spoluprácu s rodičmi** prostredníctvom jednoduchých digitálnych komunikačných nástrojov a rodičovských workshopov.
- ✓ **Zapojiť školu do projektov a výziev** podporujúcich digitálnu inklúziu a rozvoj digitálnych kompetencií.

POZNÁMKA:

Škola vychádza zo zdrojov dostupných na: NÁRODNÉ CENTRUM PRE DIGITÁLNU TRANSFORMÁCIU VZDELÁVANIA. „*Stratégia digitálnej transformácie školy"*[online]. Bratislava: [cit. 2026-10-23] Dostupné na: https://www.ncdtv.sk/strategiaDTS/;

UMELÁ INTELIGENCIA VO VZDELÁVANÍ. „*AI gramotnosť"* [online]. Bratislava: [cit. 2026-10-23] Dostupné na: https://ai.iedu.sk/skolya-ucitelia/ai-gramotnost/**.**

- ✓ Rubriky Škola digitálnej excelencie
- ✓ Rámec DigComp 3.0
- ✓ Rámec DigCompEdu
- ✓ Digitálne kompetencie a mediálna gramotnosť | Ministerstvo školstva, výskumu, vývoja a mládeže Slovenskej republiky
- ✓ ŠVP 2023 (digitálna a AI gramotnosť)
- ✓ ŠVP 2015 (doplnená len AI gramotnosť)

Priebežne aplikujeme vo výchove a vzdelávaní vybrané prvky z týchto zdrojov. Kapitola bude podrobnejšie vypracovaná do 31. augusta 2027.

Pri tvorbe školského vzdelávacieho programu sme čerpali z týchto zdrojov:

1**. Zahraničné knižné publikácie a štúdie**

- ✓ BOOTH, Tony a Mel AINSCOW, 2016. *Index for Inclusion: developing learning and participation in schools*. 4. vyd. Bristol: Index for Inclusion Network. ISBN 978-0-9574631-5-8.
- ✓ ČAPEK, Robert, 2010. *Třídní klima a klima školy*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-2742-4.
- ✓ DECI, Edward L. a Richard M. RYAN, 2000. Self-Determination Theory and the Facilitation of Intrinsic Motivation, Social Development, and Well-Being. *American Psychologist*. 55(1), 68-78. ISSN 0003-066X. Dostupné tiež z: DOI:10.1037/0003-066X.55.1.68
- ✓ DUCKWORTH, Angela, 2016. *Grit: The Power of Passion and Perseverance*. New York: Scribner. ISBN 978-1501111105.

2. Rezortné a štátne strategické dokumenty

- ✓ MINISTERSTVO ŠKOLSTVA, VEDY, VÝSKUMU A MLÁDEŽE SR, 2023. *Štátny vzdelávací program pre základné vzdelávanie*. Bratislava: MŠVVaM SR. Dostupné tiež z: minedu.sk
- ✓ MINISTERSTVO ŠKOLSTVA, VEDY, VÝSKUMU A MLÁDEŽE SR, 2026. *Dodatok č. 5 k Štátnemu vzdelávaciemu programu pre základné vzdelávanie (2023)*
- ✓ MINISTERSTVO ŠKOLSTVA, VEDY, VÝSKUMU A MLÁDEŽE SR, [b. r.]. *Národný štandard finančnej gramotnosti*. Verzia 1.2. Bratislava: MŠVVaM SR.
- ✓ MINISTERSTVO ŠKOLSTVA, VEDY, VÝSKUMU A MLÁDEŽE SR, 2023. *Katalóg podporných opatrení*. Bratislava: MŠVVaM SR. Dostupné tiež z: https://podporneopatrenia.minedu.sk/
- ✓ MINISTERSTVO ŠKOLSTVA, VEDY, VÝSKUMU A MLÁDEŽE SR, 2024. *Sprievodca k osobitostiam výchovy a vzdelávania cudzincov*. Bratislava: MŠVVaM SR.

3. Správy, výskumy a online portály

- ✓ ĎURÍKOVÁ, Kornélia, 2021. *Teacher Wellbeing Index Slovakia 2021*. Bratislava: Inštitút Konvalinka. Dostupné tiež z: Inštitút Konvalinka.
- ✓ NIVAM, 2025. Učenie rešpektujúce rozmanitosť [online]. In: *Učíme: metodický portál*. Bratislava: Národný inštitút vzdelávania a mládeže [cit. 2026-10-26]. Dostupné z: https://ucime.vzdelavanie21.sk/praca-s-rozmanitou-triedou/ [1, 2, 3, 4]

4. Právne predpisy (Zákony a vyhlášky)

- ✓ Zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
- ✓ Zákon č. 138/2019 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
- ✓ Vyhláška Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky č. 223/2022 Z. z. o základnej škole.